

Press for Freedom Özgürlük için Basın

İfade Ve Basın Özgürlüğü İhlalleri Raporu
Ocak 2015

İçindekiler

Giriş	3
İletişim Araçlarına ve İletişimcilere Baskı	3
İfade Özgürlüğüne ve Gösteri Hakkını Kullanmak İsteyenlere Müdahale	9
İfade ve Basın Özgürlüğüne Yönelik Müdahaleye Yurtiçi ve Yurtdışından Gelen Tepkiler...	12
RTÜK Cezaları.....	17
Diğer Gelişmeler	17
Olumlu Gelişmeler	23
Değerlendirme.....	24

Giriş

Paris'te *Charlie Hebdo* hiciv dergisine yapılan kanlı saldırı ve uluslararası alanda düşünce ve basın özgürlüğüne barbarca şiddet uygulanmasının dayanışma içerisinde kınanması Türkiye'de de yankı buldu. Bir yandan Başbakan düzeyinde Paris'te düzenlenen uluslararası dayanışma ve kınama eylemine katılan Türkiye, diğer yandan da ülke içerisinde yapılan açıklamalarda İslam'ın kutsallarına dokunulamayacağı vurgusunu yaptı.

Ülkenin en eski ulusal gazetesi *Cumhuriyet*'in *Charlie Hebdo*'nun kapak sayfalarından oluşan bir seçkiyi yayınlaması tartışma yarattı. Seçkinin yayınlandığı gazete nüshalarının dağıtımının uzunca bir süre polis tarafından engellenmesi basın özgürlüğüne fiili müdahale olarak değerlendirildi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın gerekse Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun gazeteyi “kışkırtıcı”^{1, 2} davranmakla suçlamaları, aşırı dinci gurupların *Cumhuriyet*'e yönelik eylem ve tehditleri cesaretlendirdiği ve emniyet kuvvetlerinin yeterli önlem almadıklarına yönelik iddia ve tartışmalar uzun süre ülke gündemini meşgul etti. Öte yandan olay sonrasında *Cumhuriyet* Genel Yayın Yönetmeni Utku Çakırözer'in görevine son verilmesi de dikkat çekici oldu.

Yaklaşan Haziran milletvekili seçimleri için resmen değilse bile fiili olarak yarış başladı. Muhalefetin ve toplumun bazı kesimlerinin itirazlarına rağmen devletin zirvesini Beştepe'deki Cumhurbaşkanlığı Sarayı'na taşıyan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın “Yeni Türkiye”, “Yeni Anayasa” ve “Başkanlık Sistemi” gündemi iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisinin seçim kampanya teması olacağı belli oldu.

Muhalefetten yoğun eleştiri almasına rağmen iç ve dış geziler ve bu gezilerdeki açıklamaları Cumhurbaşkanı Erdoğan fiili olarak AKP'nin seçim kampanyasını yürüttüğü izlenimi verdi. Muhalefet partilerinin ay boyunca en fazla yoğunlaştıkları konu yolsuzluk iddiaları ile bu suçlamaların muhatabı olan ve görevlerinden ayrılma durumunda kalan veya uzaklaştırılan bakanlar oldu.³

Hollanda Hıristiyan Demokrat Parti yetkilileri, MİT'e ait TIR'larla Türkiye'den Suriye'deki cihatçı örgütlere silah gönderdiğine ilişkin “belgelerin” kendilerinde de bulunduğunu ve hükümetlerine ilettiklerini açıkladı. Bu durum yakın gelecekte konunun kapanmayacağını gösterdi.⁴ Cumhurbaşkanı Erdoğan MİT TIR'ları olayı daha önce gündeme geldiğinde bu söylemlerin ülkeyi karalamak ve yöneticilerini uluslararası alanda zora sokma amaçlı olduğunu söylemişti.⁵

Bir diğer gelişme de AA Haber Masası toplantısına katılan Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın 17 Aralık operasyonunun “haklılığını” anlatırken İran İslam Devrimi lideri

¹ http://www.radikal.com.tr/turkiye/erdogandan_cumhuriyete_tahrik_kapisini_sen_aciyorsun-1273787

² <http://www.ihha.com.tr/haber-davutoglundan-cumhuriyetin-provokasyonuna-cok-sert-tepki-429619/>

³ <http://www.milliyet.com.tr/4-eski-bakanla-iligili-karar-cikti-siyaset/detay/1994483/default.htm>

⁴ http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2015/01/150117_hollanda_mit_silah

⁵ <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/26224388.asp> ve <http://www.evrensel.net/haber/82338/birileri-hashasi-fazla-kacirmis>

Ayetullah Humeyni ile Fethullah Gülen arasında paralellik kurmasıydı.⁶

Ocak ayı boyunca devam eden “paralel” operasyonlarında onlarca emniyet görevlisinin gözaltına alınması, yer değiştirmeler gündemdeki yerini korudu.

1 Ocak'ta Dolmabahçe'de polis kulübesine yönelik DHKP-C'nin üstlendiği saldırı girişimi ve bir hafta sonra da 7 Ocak akşamı Ayasofya yakınındaki Turizm Şube Polisine yönelik Suriye'de çatışan aşırı dinci gruplardan birinin üyesi olduğu ortaya çıkan kadının canlı bombalı eyleminde polis memuru Kenan Kumaş'ın şehit düşmesi ülkede üzüntüye neden oldu.⁷

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin yayınladığı rapora göre sekizi medya sektöründe olmak üzere 2014 yılında en az 1886 işçi yaşamını yitirdi...⁸ Uluslararası alanda insan yaşamına verilen değer ölçütü sayılan işyeri ölümlü kazalarında 2014'de “büyük bir artış” görüldüğünü kaydeden rapora göre geçtiğimiz yılda yaşamını yitiren 1886 çalışandan 1693'ü işçi, memur statüsünde çalışan ücretlilerden; 161'i çiftçilerden/küçük toprak sahiplerinden ve 32'si esnaflardan olmak üzere, 193'ü kendi nam ve hesabına çalışanlardan idi.

Ülkenin saygı duyulan, uluslararası üne sahip yazarı Yaşar Kemal'in rahatsızlanarak hastaneye kaldırılması da Ocak ayının önemli üzücü olaylarından biri oldu.

İletişim Araçlarına ve İletişimcilere Baskı

2 Ocak 2015

- TGS ve TGC İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Koordinasyon Merkezi tarafından gazetecilerin ücretsiz seyahat kartlarına getirilen kısıtlamalarla ilgili “Açık bir hak ihlali olan bu uygulamanın çifte standart yarattığını tekrar hatırlatarak, üyelerimizin ve tüm gazeteci meslektaşlarımızın gündelik hayatlarına doğrudan etki eden bu sorunun çözülmesini, gazetecilerin ücretsiz seyahat kartlarına getirilen sınırlandırmanın acil olarak kaldırılmasını istiyoruz” denildi. Bu karar ile, polisler, jandarma ve zabıtalara başta olmak üzere, pek çok ücretsiz kart sahibinin kapsam dışında tutulduğu belirtildi.⁹ (Söz konusu kısıtlama 14 Ocak günü kaldırıldı.¹⁰)

- Star gazetesi ekler yayın yönetmeni ve okur temsilcisi Gülay Erdemli'nin görevine son verildi.¹¹

6 Ocak 2015

- Gazeteci Enis Yıldırım Trabzon'da go-kart kazasında “kızlık zararının zarar gördüğü” gerekçesiyle savcılığa başvuran M.Ü. ile konuşarak konuyu haberleştirmek istedi. Haber gazetede yayınlanmadan önce M.Ü. polise giderek “özel hayatının gizliliğinin ihlal edildiği” gerekçesiyle yayının durdurulmasını ve Yıldırım hakkında işlem yapılmasını talep etti. Şikayeti işleme koyan polis, saat 21.30 sıralarında cep telefonundan aradığı muhabirden, şehir dışında olduğu ve haberin henüz gazete yer almadığı cevabını aldı. Trabzon Emniyet Müdürlüğü “müştekinin rızası dışında haber yapmak ve özel hayatı ifşa etmek” gerekçesiyle Yıldırım'ı faili firar göstererek, yakalanacak kişiler bültenine koydu. Trabzon Gazeteciler Cemiyeti olayı kınadı.¹²

8 Ocak 2015

⁶ <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/28072992.asp>

⁷ <http://www.aktifhaber.com/sultanahmetteki-canli-bomba-olayinda-derin-suphe-1103813h.htm>

⁸ http://guvenlicalisma.org/index.php?option=com_content&view=article&id=12826:2014-yili-is-cinayetleri-raporu-en-az-1886-isci-yasamini-yitirdi&catid=149:is-cinayetleri-raporlari&Itemid=236

⁹ <http://www.tgs.org.tr/seyahat-kartina-getirilen-sinirlama-kaldirilsin/>

¹⁰ http://www.zaman.com.tr/gundem_gazetecilere-seyahat-karti-kisitlamasi-kaldirildi_2271000.html

¹¹ <http://www.medyaradar.com/yeni-yilin-ilk-ayrılık-haberi-hangi-yayin-yonetmeninin-gorevine-son-verildi-medyaradar-ozel-haberi-134438>

¹² <http://www.gunbakis.com.tr/haber/91960/emniyet-aciklama-yapmali.html> ve <http://www.bugun.com.tr/son-dakika/gazetecilerden-firari-tepkisi-haberi/1425716> ve <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1025735-go-karta-bindi-kizlik-zari-zarar-gordu>

- Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yakın işadamlarından Ethem Sancak'a ait Star gazetesinde Prof. Dr. Eser Karakaş'ın yazılarına son verildi. Karakaş, "Bu sabah haber verdiler. Birgün gazetesine verdiğim röportaj sanırım vesile oldu." dedi.¹³

9 Ocak 2015

Samsun'un Çarşamba ilçesinde 2005 yılında yayın hayatına başlayan Haber Ekspres gazetesi ve Şeker Ofset Matbaacılık, 2012 yılından bu yana bulunduğu binanın iskan raporunun olmaması nedeniyle belediyece mühürlendi. Konuyla ilgili açıklama yapan Haber Ekspres gazetesi Yazı İşleri Müdürü Erol Şeker, "İş yerimizde ilk olarak ruhsat almak için belediyeye başvuruda bulduk. Belediyeden iş yerimize binanın oturum izninin olmadığı, bu yüzden gazetemize ruhsat veremeyeceklerini ifade ettiler. İlçede onlarca iş yerinin ruhsatsız olduğu bir yerde yalnızca bizim ruhsatımızın olmadığı bahane gösterilerek mühürlenmesi adaletsizlik, haksızlık ve hatta mantık dışıdır" dedi.¹⁴

11 Ocak 2015

- Vahdet gazetesi yazarı İbrahim Yörük, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamayla gazetenin işine son verdiğini duyurdu. *Charlie Hebdo* dergisine yapılan saldırı sonrasında Penguen dergisinin dinle ilgili bir karikatürünü "Bak milletin inançlarına hakaret edilerek mizah yapılmaz #penguen @penguendergi gör bunları" diye bir tweet atmıştı. Yörük, kendisine karşı bir linç girişimi başlatıldığını ve gazetenin davalık olmamak için kendisini kovduğunu öne sürdü.¹⁵

12 Ocak 2015

- Geçen yıl Aralık ayı başında toplanan Basın Kartı Komisyonu'nda, ilk kez sarı ve Sürekli Basın Kartı almaya hak kazananlara, kartları teslim edilmedi. Kartları ne zaman alacakları konusunda Basın Yayın Genel Müdürlüğü'nü arayan hak sahiplerine, "Kartlar Genel Müdürün onayını bekliyor henüz onaydan çıkmadı" yanıtı verildi. Hak sahipleri, "Komisyon toplanmış, kimlere ilk kez sarı, kimlere de sürekli basın kartı verileceğini belirlemiş. Uygun olmayan dört kişiyi de reddetmiş. Genel Müdür daha neyin onayını bekliyor" diyerek tepki gösterdiler.¹⁶

13 Ocak 2015

- Gazeteci Nedim Şener, OdaTV Davası'nda kumpas iddiaları üzerine yürütülen soruşturma kapsamında Cumhuriyet Savcısı Cumali Karakütük'e verdiği ifadede, yargılanmasına sebep olan dijital dosyaların sahteliğinin tespit edildiğini belirterek, "Emniyet Genel Müdürlüğü personeli bu hususu raporlarında gizlemiştir. Tutuklanmama asıl gerekçe, benim HrantDink'in öldürülmesi olayını araştırmamdır. Çünkü Ergenekon soruşturmasını yürüten polislerin o cinayette de sorumlu olduklarını ortaya çıkardım." dedi.¹⁷

- Mesleklerinde 20 yılı dolduran ve sürekli basın kartı almaya hak kazanan 94 gazetecinin kartlarının verilmesinin reddedilmesiyle ilgili olarak TGC Başkanı Turgay Olcayto, daha önce buna benzer olay yaşanmadığını söyledi.¹⁸

14 Ocak 2015

- Mehveş Evin'in *Charlie Hebdo* saldırısını konu alan köşe yazısı *Milliyet* tarafından yayımlanmadı. Mehveş Evin'in *Milliyet İnternet*'ten yayımlanan yazısı da kaldırıldı. Evin, *Twitter* hesabından "Sorun ne Charlie ile başlıyor, ne de bitiyor" başlıklı yazımın girişi nedense "sert" bulundu ve değişiklik yapmam istendi. Kabul etmedim, yazı yayımlanmadı"

¹³http://www.zaman.com.tr/gundem_eser-karakasin-stardaki-yazilarina-son-verdiler_2269417.html

¹⁴<http://www.samsunkenthaber.com/haber/guncel/samsun'da-belediye-yerel-gazeteyi-muhurledi/36658.html>

¹⁵http://www.medyatava.com/haber/pengueni-hedef-gostermisti-ibrahim-yorukun-yazilarina-son-verildi_118215

¹⁶<http://www.medyaspot.com/haber/Sari-Basin-Karti-Bilmecesi/188894>

¹⁷http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/184271/Nedim_Sener_den_kumpas_sikayeti.html

¹⁸http://www.zaman.com.tr/gundem_yeni-mudur-94-gazetecinin-hakkini-gasp-etti-listede-kimler-yok-ki_2270609.html

dedi. Mehveş Evin, söz konusu yazıyı blogunda yayınladı.¹⁹

- *Cumhuriyet*, *Charlie Hebdo* dergisine yapılan saldırı sonrasında hazırladığı yeni sayısının kapağını basacağı iddiası üzerine gazetenin İstanbul Esenyurt'taki matbaasından çıkan dağıtım kamyonları durdurularak arandı. Yaklaşık 40 dakika süren aramanın ardından polislin savcılıkla yaptığı görüşme sonrası kamyonların matbaadan çıkışına izin verildi.²⁰

- *Charlie Hebdo* katliamı ardından derginin seçkilerini yayımlayan *Cumhuriyet*'e sosyal medya üzerinden örgütlenen bazı gruplar “*Cumhuriyet*'i basma etkinliği” oluşturdu. Facebook üzerinden, *Charlie Hebdo* Katliamı'nı gerçekleştiren Kouachi Kardeşler'in fotoğraflarını paylaşan gruplar, “Onlar cennette sıra bizde” ve “Allahsız *Cumhuriyet*'e haddini bildireceğiz” ifadeleriyle *Cumhuriyet*'e yönelik saldırıya çağrı yaptılar.²¹

- Fransa'da 12 kişinin ölümüyle sonuçlanan saldırının ardından, ilk sayısını çıkartan Fransız mizah dergisi *Charlie Hebdo*'nun bir bölümü *Cumhuriyet* gazetesinde yayınlandı. Polis ekipleri olay çıkma ihtimaline karşı *Cumhuriyet* gazetesi Ankara Bürosu önünde güvenlik önlemi aldı.²²

- Diyarbakır'da 2'nci Sulh Ceza Hakimliği, avukat Ercan Ezgin'in talebi doğrultusunda Hazreti Muhammed'in karikatürlerini yayımlayan *Charlie Hebdo* dergisinin kapağını paylaşan “birgun.net, t24.com, internethaber ve thelira.com” adlı internet sitelerine karikatürün yer aldığı kapağın yayınlandığı sayfalarına erişimi engelledi. Kararın gerekçesinde herkesin ifade özgürlüğüne sahip olduğunu belirten 2'nci Sulh Ceza Hakimisi Özcan Kuşatan, asıl olanın ifade özgürlüğünün korunması olduğunu vurguladı.^{23,24}

- *Charlie Hebdo* dergisinde yer alan karikatürlerden bir seçki yayımlayan *Cumhuriyet* ve internet sitesinde karikatürleri yayımlayan Yurt gazetesi önünde polis barikatları kuruldu, *FoxTv* aracına ise kimliği belirsiz kişi veya kişiler taşlı saldırıda bulundu.²⁵

- Halk müziği sanatçısı Kutsal Evcimen hakkında, Malatya 11. Uluslararası Arguvan Türkü Festivali'nde söylediği “Satın Eşek Sıpaları” adlı türkü ve konuşması nedeniyle dönemin Başbakan'ı Recep Tayyip Erdoğan'a hakaret ettiği gerekçesiyle soruşturma açıldı.²⁶

- İzmir'in Selçuk Belediyesi, deve güreşlerini izlemek isteyen basın mensuplarından “akreditasyon yaptırılmalarını” istedi. AKP'li Selçuk Belediyesi tarafından gönderilen kurumsal yazıda, “Sayın Basın Mensubu; bu hafta pazar günü (18 Ocak 2015) saat 10.00'da başlayacak olan 33. Selçuk-Efes Deve Güreşi Festivali'ne katılmak isteyen basın mensuplarımızın, en geç 16 Ocak Cuma günü saat 17.00'ye kadar Selçuk Belediyesi Basın Bürosu'na akreditasyon için başvurmaları gerekmektedir” denildi.²⁷

15 Ocak 2015

- İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, *Charlie Hebdo* dergisinin Hz. Muhammed olduğu iddia edilen karikatürünü köşelerinde yayımladıkları gerekçesiyle *Cumhuriyet* gazetesi yazarları Ceyda Karan ve Hikmet Çetinkaya hakkında soruşturma başlattı. Yazarlar haklarında “halkı kin ve düşmanlığa tahrik ve dini değerleri aşağılama” suçlamasından işlem yapılacağı belirtildi.²⁸

¹⁹ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/185025/Milliyet_Mehves_Evin_in_Charlie_Hebdo_yazisini_sansurledi.html
<http://mehvesevin.tumblr.com/post/108061857450/bugun-milliyette-yay-mlanmayan-yaz-m-sorun-ne>

²⁰ http://www.radikal.com.tr/turkiye/cumhuriyet_gazetesinde_charlie_hebdo_gerilimi-1271757

²¹ <http://www.birgun.net/news/view/gericilerden-cumhuriyeti-basma-cagrisi/12015>

²² http://www.cumhuriyet.com.tr/video/video/184729/Cumhuriyet_Gazetesi_Ankara_Burosu_onunde_Charlie_Hebdo_onlemi.html

²³ <http://www.aa.com.tr/tr/haberler/450088--charlie-hebdo-kapagina-erisim-engelli>

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/185033/Mahkmeden_Charlie_Hebdo_sansuru.html

²⁴ <http://www.birgun.net/news/view/charlie-hebdonun-kapagini-yayinlamak-yasaklandi/12011>

²⁵ <http://birgun.net/news/view/medyaya-charlie-hebdo-baskisi-suruyor-fox-tv-araci-taslandi/12002>

²⁶ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/184781/Turku_soyledi_Erdogan_a_hakaretten_yargilanacak.html

²⁷ http://www.radikal.com.tr/hayat/selcuk_belediyesi_deve_guresleri_icin_de_akreditasyon_istedi-1271821

²⁸ <http://www.aa.com.tr/tr/u/450762--cumhuriyet-gazetesi-yazarlarina-sorusturma>

- *Cumhuriyet*'in *Charlie Hebdo* dergisinin kapak sayfalarından dört sayfalık bir seçki hazırlayarak okuyucularına sunmasına tepkisini “Küstah karikatürleri 'Gâvurun maşaları' da yayınladı!”²⁹ başlığıyla gösteren *Yeni Akit*, gazetenin isminin “Çamuriyet” olarak değiştirildiği ve hedef olarak gösterildiği bir de karikatür yayınladı.³⁰

- *Charlie Hebdo* katliamını kınamak amacıyla “Je Suis Charlie/Ben Charlie'yim” ortak kapağı ile yayınlanan *Leman*, *Penguen* ve *Uykusuz* mizah dergilerinin dağıtım ve satışında sorunlar yaşandığı, pek çok bayide dergilerin bulunmadığı bildirildi.³¹

- *Charlie Hebdo*'nun özel seçkisini yayınlaması nedeniyle muhafazakar kesimler tarafından tepki toplayan *Cumhuriyet* gazetesi ve yazarları hakkında soruşturma başlatıldı. Hikmet Çetinkaya ise konuyla ilgili yaptığı açıklamada, “Yazımda hakaret suçu oluşturabilecek herhangi bir durum yok. Köşemde yayınladığım karikatüre, insani duyguların bir çizimi olarak baktım. Yani bir katliamla basın özgürlüğüne indirilen bir darbe olarak gördüm.” dedi. Ayrıca Çetinkaya, Ceyda Karan ile birlikte sosyal medya aracılığıyla binlerce ölüm tehdidi aldığını söyledi.³²

- Batman'ın günlük yerel *Yön* gazetesi, ilde kamu kurumlarındaki aksaklıkları gündeme getirdiği için gelen baskı ve davalar üzerine, protesto amacıyla 22 Aralık'tan itibaren yemek tarifi manşetleriyle çıkmaya başladı.³³

- *İTÜ Sözlük*'ün sahibi Çağatay Gürtürk, “Hz. Muhammed” başlığına yazılan yorumlardan ötürü gözaltına alındı.³⁴

- Manken Merve Büyüksaraç, *Instagram*'dan paylaştığı şiirde Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret ettiği iddiasıyla savcılığa ifade verdi. Büyüksaraç sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldı.³⁵

- Tahşiyeciler grubu ile 25 Aralık yolsuzluk soruşturmasında ismi geçen Yasin El Kadı'yı aynı avukatın savunmasını haberleştiren *Bugün* gazetesi yargı muhabiri Metin Arslan'a soruşturma açıldı.³⁶

- *Akit* ve *Yeni Şafak* gazetelerinin Sakarya İl Temsilciliğine gece saat 01.45 sıralarında kimliği belirsiz kişiler taşı saldırı gerçekleştirildi.³⁷

16 Ocak 2015

- *Cumhuriyet*, Fransız mizah dergisi *Charlie Hebdo* katliamının ardından derginin seçkisini yayınladığı için bayilerdeki satışının engellendiği, çok sayıda bayinin tehdit edildiği için gazetenin satışını durdurduğu, bazı bayilerde de “gazete yok denilerek” satış yapılmadığı ve iadeler yaşandığını belirtti. TGC Başkanı Turgay Olcayto okurun *Cumhuriyet*'e ulaşmasının engellenmesinin “anayasal suç olduğunu” belirtti. Taksim Dayanışması üyeleri de Twitter üzerinden #Korkmuyoruz başlığı ile “Basın ve ifade özgürlüğü için 18 Ocak Pazar günü 13.00'da İstiklal Caddesi'nde *Cumhuriyet* gazetesi satıyoruz” mesajlarını paylaştı.³⁸

- Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan ve oğlu Bilal Erdoğan adına açılan hakaret davasında yargılanan *BirGün* Genel Yayın Sorumlusu Barış İnce'nin sosyal medyada paylaştığı akrostişli savunması hakkında basın savcılığı, Cumhurbaşkanı'na hakaret

²⁹ <http://www.yeniakit.com.tr/haber/kustah-karikaturleri-gavurun-masalari-da-yayinladi-46713.html>

³⁰ <http://haber.sol.org.tr/turkiye/yeni-akitten-cumhuriyeti-vurun-karikaturu-105344>

³¹ <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/27966229.asp>

³² http://www.medyatava.com/haber/ifadeye-cagirilan-hikmet-cetinkaya-medyatavaya-konustu-olumle-tehdit-ediliyorum_118452

³³ <http://www.birgun.net/news/view/gazeteden-iliginc-protesto-mansetten-yemek-tarifi/12054>

³⁴ http://www.radikal.com.tr/hayat/itu_sozlukun_sahibi_gozaltina_alindi-1273064

³⁵ <http://gundem.bugun.com.tr/hepsi-tarihe-gecti-haberi/1440484>

³⁶ <http://gundem.bugun.com.tr/hepsi-tarihe-gecti-haberi/1440484>

³⁷ <http://www.ihha.com.tr/haber-akit-ve-yeni-safaka-cirkin-saldiri-429764/>

³⁸ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/187529/Gazete_bayileri_tehdit_ediliyor.html

suçlamasıyla yeniden dava açma kararı verdi. BirGün gazetesinin TÜRGEV fezlekesine dayanarak hazırladığı “Ceplerine duble yol yapmışlar” başlıklı haber nedeniyle İnce’nin “gizliliği ihlal” ve “hakaret” suçlamalarıyla yargılandığı davanın ilk duruşması 21 Ekim’de görülmüştü.³⁹

- Gazeteci ve program yapımcısı Sedef Kabaş, attığı *tweet* nedeniyle, “Tehdit” ve “Terörle mücadelede görev almış kamu görevlilerini hedef gösterme” suçundan bir yıl altı aydan beş yıla kadar hapis istemiyle yargılanacak.⁴⁰

17 Ocak 2015

- Cumhurbaşkanlığı Sarayı’ndaki karşılama törenlerinde 16 Türk devletini temsil eden askerlerden birinin kıyafetini bornoza benzeten ve Twitter hesabında, “Şu bornoza fotoğrafı olan hangi beyliği temsil ediyor?” diye yazan Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hasan Herken istifa etti. Herken yaptığı yazılı açıklamada sosyal medyada yayımladığı ve daha sonra kaldırdığı paylaşımına ilişkin değerlendirme ve tepkiler nedeniyle Dekanlık görevinden istifa ettiğini ve sosyal medya paylaşımının kastının dışında değerlendirildiğini belirtti.⁴¹

18 Ocak 2015

- Bir grup hacker tarafından yayınlanan MİT’in Genelkurmay soruşturması belgelerini internet sitelerinde yayımlayan Sol gazetesi, iki kere URL tabanlı engellemeye maruz kaldıklarını iddia etti. Belgeleri üçünü kez yayımlayan *Sol*, habere engelleme geldiği takdirde, tekrar yayımlayacaklarını belirtti.⁴²

20 Ocak 2015

- Fuat Avni isimli *Twitter* kullanıcısının hesabına ilişkin “gizliliği ihlal” gerekçesiyle açılan soruşturma kapsamında Ankara Gölbaşı Başsavcılığı tarafından hesaba erişimin engellenmesi kararı alındı.⁴³

- TİB, Başbakanlık ve ilgili bakanlıkların talebi üzerine “kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, milli güvenlik, kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi ve genel sağlığın korunması” gerekçesiyle, hakim kararı olmadan “içerik çıkarma veya erişimin engellenmesi kararı” verebileceği düzenleme Meclis’e geldi. AKP seçim öncesi Meclis’ten geçirmeyi planladığı “torba” düzenleme kapsamında, Anayasa Mahkemesi engeline takılan TİB mahkeme kararı olmaksızın jet hızıyla internet sitelerine erişimi engelleyebilme ve içeriklerine müdahale etme konusunda yetkilendirilmesini de hayata geçirecek.⁴⁴

21 Ocak 2015

- Aralarında yazarlar Nazlı Ilıcak, Bülent Korucu, Rasih Yılmaz ve gazeteciler Arzu Yıldız, Bilal Şahin, Kamil Maman, Emre Erciş, Yakup Çetin, Selim Budak, Dicle Baştürk, Büşra Erdal ve Aysun Yazıcı ile Bugün, Gerçek Gündem *Twitter* hesaplarına İstanbul Sulh Ceza Hakimi Bekir Altun’un talebiyle erişim engeli kararı çıktı. *Twitter*’dan kullanıcılara yapılan bildirimde ise ‘Bu *tweet*(ler) hakkında ileride bir işlem yapmak durumunda kalabiliriz” denildi ve atılan *tweet*lerin silinmesi istendi. Basın Konseyi, konuyla ilgili yaptığı açıklamada “uygulamayı çağın gerisinde kalmış bir çaba olarak görüyor; korkutucu davranışları ve yasakçı demokrasi anlayışını kınıyoruz” dedi.⁴⁵

³⁹ <http://www.birgun.net/news/view/akrostisli-savunmaya-hapis-istemi/12088>

⁴⁰ http://www.radikal.com.tr/turkiye/sedef_kabasin_5_yila_kadar_hapsi_isteni-1273902

⁴¹ <http://www.aa.com.tr/tr/haberler/451803--herken-gorevinden-istifa-etti>

⁴² <http://haber.sol.org.tr/turkiye/erisim-2-kez-engellendi-tekrar-yayimluyoruz-suriyeye-muhimmat-tasiyan-mit-tirlarina-iliskin>

⁴³ <http://www.sabah.com.tr/gundem/2015/01/20/fuat-avni-twitter-hesabi-icin-sorusturma-baslatildi>

⁴⁴ <http://www.milliyet.com.tr/bakanlara-salter-yetkisi-gundem-2001016/>

⁴⁵ <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/28016300.asp>

<http://www.bugun.com.tr/gundem/sonunda-bu-da-oldu-haberi/1452107>

22 Ocak 2015

- *Haber 7*, Kadıköy Belediyesi'nin çıkardığı Gazete Kadıköy'ün “Hz. Muhammed'i aşağılayan karikatürler” bastığını öne sürdü. Aynı haberler daha sonra Sabah, Yeni Şafak, Akit gibi gazetelerde de yayımlandı. Kadıköy Belediyesi, *Charlie Hebdo* karikatürlerinin “Hz. Muhammed'i aşağıladığı” görüşüne katıldı fakat “Biz o karikatürleri basmadık” dedi.⁴⁶

- Radikal'in Eski Muhabiri Fatih Yağmur'un ‘Selam dosyası’yla ilgili haberine erişim yasağı geldi. Radikal İnternet'in Eski Muhabiri Fatih Yağmur, 27 Temmuz 2014'te “Selam örgütü” dosyasıyla ilgili Radikal'de yayınlanan haberinde; dosyayı hazırlayan polisler için soruşturmanın hakimi Bekir Altun'un, polislerin hazırladığı dinleme taleplerinin altında kendisinin de imzası olduğunu söylediğini belirtmişti. Yağmur haberde, hakim Bekir Altun'un detaylı bir açıklamasını da yayınlamıştı.⁴⁷

28 Ocak 2015

- Taraf gazetesi yazarı Mehmet Baransu, bir kez daha gözaltına alındı. Hakkındaki iki ayrı yakalama kararı kapsamında gözaltına alınan Mehmet Baransu, ifadesinin alınmasının ardından serbest bırakıldı.⁴⁸

29 Ocak 2015

- AnalizMerkezi.com yönetmeni gazeteci Fatih Tezcan, Halk TV'de katıldığı bir programda kadınlara, “İnadına mini etek giyeceksiniz” diye seslenen Sözcü yazarı Soner Yalçın'a *Twitter*'dan küfür etti. Tezcan, *Twitter* hesabında, “Dün Allah rızası için başörtüsünü savunan bize yobaz diyenler, bugün Atatürk bahanesiyle mini etek giydiren ‘siyasi p...venk’ oldular. Nokta” mesajını paylaştı.⁴⁹

İfade Özgürlüğüne ve Gösteri Hakkını Kullanmak İsteyenlere Müdahale

6 Ocak 2015

- AYM önünde toplanarak hukuksuzluklara karşı 600 bin şikâyet dilekçesini mahkemeye verip basın açıklaması yapmak isteyen 876 sivil toplum kuruluşunun oluşturduğu Özgürlük ve Demokrasi Platformu grubunu, polis su ve biber gazı sıkarak engellemeye çalıştı. Grup Sözcüsü Avukat Süleyman Taşbaşı, “*Bir yazılı emir yok, teamül yok. Tamamen keyfi bir müdahale*” diyerek müdahale hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını belirtti. Platform Başkanı Vedat Öztürk de Anayasa Mahkemesi'nin bugüne kadar önüne gelen birçok düzenlemede, hukukun üstünlüğünü koruyan kararlar verildiği hatırlatarak, “dershaneler, sulh ceza, makul şüphe gibi konularda da benzer hassasiyetin gösterilmesi”ni talep ettiklerini söyledi.⁵⁰

- Gezi olayları sırasında Ahmet Atakan'ın öldürülmesini Eskişehir'de protesto eden 110 kişiye “korsan” eylem ve yolu kapattıkları iddiasıyla Cumhuriyet savcılığınca açılan ceza davasında bir yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası istendi.⁵¹

11 Ocak 2015

- Başbakan Ahmet Davutoğlu *Charlie Hebdo*'ya yapılan saldırının ardından “Cumhuriyet Yürüyüşü”ne katılmak için Paris'teyken, Birleşik Haziran Hareketi tarafından gerçekleştirilen “Laik ve Bilimsel Eğitim” talepli yürüyüş polis ablukasına altına alındı. Eylemciler, Başbakan ifade özgürlüğü yürüyüşü için Paris'teyken, Türkiye'de polisin eyleme

⁴⁶<http://haber.sol.org.tr/medya/gericiler-charlie-hebdo-uzerinden-gazete-kadikoyu-hedef-gosterdi-106220>

⁴⁷<http://www.evrensel.net/haber/102781/selam-dosyasi-haberine-erisim-engeli>

⁴⁸http://www.radikal.com.tr/turkiye/gozaltina_alinan_baransu_serbest_birakildi-1282115

⁴⁹<http://haber.sol.org.tr/medya/akpli-fatih-tezcandan-soner-yalcina-kufur-siyasi-penk-106448>

⁵⁰ http://www.zaman.com.tr/gundem_aym-onunde-hak-arayisina-tomali-ve-gazli-mudahale_2268900.html

⁵¹ <http://www.milliyet.com.tr/yol-kapandi-diye-8-yil-ceza-istendi-gundem-1994582/>

müdahale hazırlığını “tutarsız” olduğu gerekçesiyle eleştirdi.⁵²

- Paris’te *Charlie Hebdo* katliamında yaşamını yitirenler anısına düzenlenen eylemle eşzamanlı olarak, Gazeteciler Forumu’nun çağrısıyla Galatasaray’da gerçekleşen yürüyüşte, iki saldırganın “peygambere hakaret ettirmeyiz” diyerek gazetecilere vurmaya çalışmasının üzerine saldırganlar polis tarafından araca bindirilerek götürüldüler.⁵³

12 Ocak 2015

- Karaman’da, Berkin Elvan’ın ölümünü protesto amacıyla yapılan eylemde Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan için söylenen “Hırsız Tayyip Erdoğan” sloganına eşlik eden Yrd. Doç. Dr. Elifhan Köse’ye attığı sloganın “sövme fiiliyle” eş olması gerekçesiyle 11 ay 20 gün hapis cezası verildi.⁵⁴

16 Ocak 2015

- Berkin Elvan için 12 Mart 2014 tarihinde Pamukkale Üniversitesi’nde düzenlenen protesto eylemine katılan 65 öğrenci hakkında açılan dava da, Cumhuriyet savcısının hazırladığı ve 12. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilen iddianameye göre öğrencilerin ellerinde taşıdıkları ekmek, tahrik aracı olarak nitelendi. Polisler hakkında ise basit yaralama ve hakaret suçlarından kovuşturmayaya yer olmadığına karar verildi. Duruşma 2 Haziran 2015 tarihinde başlanacak.⁵⁵

17 Ocak 2015

- Trabzon Büyükşehir Belediyesi tarafından organize edilen “Yeni Türkiye Yeni Anayasa” konulu panel için hazırlıkların yapıldığı sırada salonda bulunan ve Karadeniz Teknik Üniversitesi Öğrenci Kolektifi üyesi oldukları ileri sürülen altı öğrenci, protesto eyleminde bulunacakları gerekçesiyle sivil polisler ve özel güvenlik tarafından zorla salon dışına çıkartılarak gözaltına alındı. Gözaltına alınan öğrenciler, bu sırada YÖK ve AKP aleyhinde sloganlar attı.⁵⁶

- AKP Aydın İl Kongresi’ne katılmak için şehre gelen Başbakan Ahmet Davutoğlu’nu protesto amacıyla “Aydın’da Efe, Paris’te bebe” yazılı pankartı üst geçide asan Türkiye Gençlik Birliği üyesi dört kişi gözaltına alınmasının ardından kavşağa, “Bu pankart sıfır sorun içermekte, yersen” yazılı pankart açan TGB üyesi üç kişinin de gözaltına alındığı öğrenildi. TGB Aydın İl Başkanı Uğur Aykaç, “Fransa’da ezik duran Başbakan’ın Aydın’da efe olmasını eleştiren arkadaşlarımız gözaltına alındı. Şu an ben başta olmak üzere birçok arkadaşımızın evlerinin önünde polis bekliyor. Ancak sürprizlerimiz devam edecek” dedi.⁵⁷

20 Ocak 2015

- Sarıgazi’de Gençlik Muhalefeti üyesi üç kişi, astıkları emperyalizm karşıtı bir afiş nedeniyle 14 Ocak tarihinde, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan’a hakaretten gözaltına alındı. Tutuklama talebiyle mahkemeye sevk edilen iç kişi, mahkeme tarafından serbest bırakıldı. Gençlerin avukatı Nuriye Alsancak, yaptığı açıklamada, “Gözaltı dahi gerektirmeyen bir eylem sebebiyle kişilerin tutuklama talebiyle mahkemeye sevk edilmesi faşizmin geldiği noktayı gözler önüne seriyor” dedi.⁵⁸

30 Ocak 2015

- Bursa Gazeteciler Cemiyeti (BGC) yöneticilerine Facebook hesabından, hakaret ettiği iddiasıyla cemiyet yöneticileri tarafından mahkemeye verilen Gazete Bursa köşe yazarı

⁵² <http://www.diken.com.tr/davutoglu-ifade-ozgurlugu-icin-paristeyken-kadikoydeki-laik-egitim-mitingini-polis-ablukaya-aldi/>

⁵³ <http://www.sendika.org/2015/01/istanbulda-gazetecilerden-charlie-hebdo-yuruyusu-hepimiz-charlieyiz/>

⁵⁴ <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/27947354.asp>

⁵⁵ <http://www.yurtgazetesi.com.tr/gundem/savci-ekmek-tahrik-araci-h69816.html>

⁵⁶ <http://www.cihan.com.tr/caption/-Yeni-Turkiye-panelinde-universitelilere-gozalti-CHMTY1NTc5OC8x>

⁵⁷ http://www.dha.com.tr/aydinda-efe-pariste-bebe-pankartina-4-gozalti_849774.html

⁵⁸ <http://www.birgun.net/news/view/afise-tutuklama-talebi/12061>

Yüksel Baysal'a dava sonucunda 109 gün adli para cezası verdi. Baysal'ın yeniden suç işlemeyeceği kanaati nedeniyle hükmün açıklanmasını geri bırakan mahkeme beş yıl denetim süresi belirledi. Davacı gazeteciler, kararın kesinleşmesi üzerine Yüksel Baysal hakkında manevi tazminat davası açma kararı da aldı.⁵⁹

⁵⁹ <http://www.bursahakimiyet.com.tr/haber/bursa/yuksel-baysal-hakaret-sucundan-mahkum-oldu-73885.html>

İfade ve Basın Özgürlüğüne Yönelik Müdahaleye Yurtiçi ve Yurtdışından Gelen Tepkiler

5 Ocak 2015

• İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmenliği tarafından, “Cibali Karakolu” oyununa uygulandığı iddia edilen sansürle ilgili “Mevcut sanatsal yönetimin göreve geldi andan bu güne geçen beş aylık süre içinde, hiçbir merciden baskı oluşmamıştır. Şu an oynanmakta olan hiçbir oyuna sansür uygulanmamıştır. Sansür meşru değildir, kabul edilemez” denilerek iddialar yalanlandı.⁶⁰

• Tiyatrocu Nedim Saban, “Cibali Karakolu” adlı tiyatro oyununa sansür uygulandığını iddia etmişti, bu iddialarla ilgili olarak yaptığı açıklamada “Sansür konusunda belgelerim mevcuttur. Öyle pis bir şeydir ki sansür, örtbas etmeye çalıştıkça daha bulanık bir renk alır. Gerçek bulanır ama bu gerçeğin yok olduğu anlamına gelmemelidir. Cibali Karakolu tartışmasına bir nokta koyuyorum şimdilik. Karakolluk ya da mahkemelik olursak, elbette noktalı virgül olur bu!” dedi.⁶¹

6 Ocak 2015

• CHP Genel Başkan Yardımcısı Sezgin Tanrıkulu, resmî rakamlar ve bazı sivil toplum kuruluşlarının araştırmaları kapsamında hazırladığı 2014 İnsan Hakları İhlal Raporu’nda, “yeni Türkiye” olarak adlandırılan mevcut sistemde, 12 Eylül darbesi öncesi ve sonrasını aratmayacak düzeyde baskıcı bir rejimin halkın üzerine çöreklediğini söyledi. Raporda “AKP’li olmayan herkesten intikam alınmıştır. Bu intikam ve hesaplaşma, Türkiye’yi karanlık bir yıla mahkûm ettiği gibi AKP’nin dikta rejimi kurma hevesinin de ispatı olmuştur.” denildi.⁶²

7 Ocak 2015

• Hollanda’nın Liberal Sağ Parti (VVD) milletvekili Mark Verheijen, Dışişleri Bakanı Bert Koenders’ın Türkiye’de basın özgürlüğüne yönelik baskılardan duyduğu kaygıyı Türk makamlarına iletirken Hollandalı gazetecilerin gözaltına alınmalarının bilinçli provokasyona benzediğini söyledi.⁶³ Verheijen bu sözleriyle Diyarbakır’da yaşayan Hollandalı gazeteci Frederike Geerdink ile Türk kökenli Hollandalı gazeteci Mehmet Ülger’in emniyet birimlerince haklarında işlem yapmasına atıfta bulundu.

10 Ocak 2015

• Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nazmi Bilgin “Çalışan Gazeteciler Günü”nde yaptığı konuşmada “Gerekçe ne olursa olsun gazetecilerin özgür çalışma ortamını olumsuz etkileyen hiçbir uygulamanın kabul edilmesi mümkün değildir, çünkü özgür toplum, ancak özgür çalışan gazetecilerle var olabilir” dedi. Fransa’daki *Charlie Hebdo* saldırısına da değinen Bilgin, “Basın özgürlüğüne uzanan ellerin kırılması için uluslararası bir dayanışma kaçınılmazdır. Cemiyetimiz dünyanın neresinde olursa olsun, basın özgürlüğü için verilen savaşın yanında olacaktır” diye konuştu. Bazı medya kuruluşlarına yapılan baskınların ve gazetecilerin gözaltına alınmasının kabul edilemez olduğunu da belirten Bilgin, “Düşüncelerine katılmasak bile meslektaşlarımızın bu tür uygulamalara maruz kalmasının her zaman karşısındayız, düşüncelerini açıklama haklarını sonuna kadar savunuruz” dedi.⁶⁴

⁶⁰ <http://www.tiyatrodunyasi.com/haberdetay.asp?haberno=7655>

⁶¹ <http://www.tiyatrodunyasi.com/haberdetay.asp?haberno=7654>

⁶² http://www.zaman.com.tr/politika_turkiye-basini-ozgur-olmayan-ulkeler-sinifinda_2268939.html

⁶³ http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2015/01/150107_hollanda_gazeteci_tepki

⁶⁴ <http://www.gazetecilercemiyeti.org.tr/calisan-gazeteciler-gununde-cemiyetimizde-bulustuk/>

<http://24saatgazetesi.com/haber-16294-Ozgur-toplum-ancak-ozgur-calisan-gazetecilerle-var-olabilir.html>

- TGC Çalışan Gazeteciler Günü dolayısıyla yaptığı açıklamada, hükümetin batının en özgür basınının Türkiye’de olduğu açıklamalarını kınadı ve medya emekçilerinin maaşlarının yoksulluk sınırında olduğunu ve 200’e yakın gazetecinin cezaevine girip çıkmasının özgürlükle bağdaşmadığını bildirdi.⁶⁵

- Çağdaş Gazeteciler Derneği, yeni Genel Müdür Şenol Kazancı’nın göreve başlamasından sonra Anadolu Ajansı’nda 15 gazetecinin daha işine son verilmesini kınadı ve Anadolu Ajansı’nın AKP’nin değil halkın ajansı olduğunu hatırlattı.⁶⁶

13 Ocak 2015

- Yargıtay Başkanı Ali Alkan, katıldığı anayasa panelinde hükümetin son yargı paketiyle Yargıtay’a müdahalesine tepki gösterirken, “Yargıtay Yasası’nda yapılan son yasal değişiklikler sonrası yapılan ve süregelen uygulamalar Yargıtay’ın kurumsal bağımsızlığını ortadan kaldıracı nitelikte olup, yüksek mahkemenin faaliyetleri HSYK’nın faaliyetlerine bağlı hale getirilmiştir” dedi. Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, bu sözler üzerine toplantıyı terk etti.⁶⁷

- Sürekli basın kartı alamayan gazetecilerden Cüneyt Özdemir, Twitter'dan Başbakanlık Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürü Cemalettin Haşimi’yi kast ederek, “25 yıllık gazeteciyim sürekli basın kartı alıp alamayacağıma hayatında tek bir gün gazetecilik yapmamış bir müdür karar veriyor. Vermiyor!” diyerek isyan etti.⁶⁸

14 Ocak 2015

- Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan, Twitter hesabından, “Paris saldırısını nasıl kınadıysak, Müslümanlar’a ve İslam sembollerine yönelik kışkırtma, saldırı ve tahkirleri de aynı şekilde lânetliyoruz. Yüce Peygamberimize atfen şekiller yayınlayarak Müslümanların kutsallarını hiçe sayanlar açık bir tahrik ve provokasyon içindedirler. Toplumun değerlerini sorumsuzca hedef alanların içindeki kin/nefreti basın veya sanat formunda dışa vurma saldırınlığının vasfını değiştirmez” dedi.⁶⁹

- Saldırıya uğrayan mizah dergisi Charlie Hebdo' nun karikatürlerini yayınlayan Cumhuriyet gazetesinin dağıtımının polis tarafından engellenmeye çalışıldığı olay, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu'nca yapılan açıklamada, “Polisin Cumhuriyet gazetesine yönelik sansür girişimini kınıyoruz. Bu uygulamanın Anayasa’ya ve Basın Kanunu’na aykırı olduğunu hatırlatıyoruz” diyerek kınandı.⁷⁰

- Uğur Mumcu, Muammer Aksoy, Bahriye Üçok, Ümit Kaftancıoğlu, Cavit Orhan Tütengil, Onat Kutlar ve Ahmet Taner Kışlalı gibi yazarlarının da karanlık terör saldırıları sonucu yaşamını yitirdiğine dikkat çeken *Cumhuriyet*, *Charlie Hebdo* seçkisinin yayınlanmasıyla ilgili olarak Cumhuriyet gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Utku Çakırözer şu açıklamayı yaptı: “Yazarlarını terör saldırılarında yitiren *Cumhuriyet*, *Charlie Hebdo* katliamının acısını çok iyi anlamaktadır. İfade özgürlüğüne yönelik bu saldırıyı en şiddetli biçimde kınadık.”⁷¹

- TGC saldırıya uğrayan mizah dergisi *Charlie Hebdo*'nun karikatürlerinden bir seçkiyi yayınlayan Cumhuriyet gazetesinin dağıtımının polis tarafından dağıtımının engellenmeye çalışılması konusunda polisin “Cumhuriyet gazetesine yönelik sansür girişimini” kınadı ve uygulamanın “Anayasa’ya ve Basın Kanunu’na aykırı olduğunu”

⁶⁵ http://www.zaman.com.tr/gundem_tgc-gazetecilerin-baski-altina-alindigi-turkiyede-mutsuzuz_2269889.html

⁶⁶ http://www.zaman.com.tr/gundem_aa-iktidarın-cifligi-degil-halkın-ajansidir_2269890.html

⁶⁷ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/184307/Bekir_Bozdog_toplantiyi_terk_etti.html

⁶⁸ <http://www.bugun.com.tr/gundem/ozdemir-isyan-etti-haberi/1437745>

⁶⁹ http://www.dha.com.tr/muslumanlarin-kutsallarini-hice-sayanlar_847516.html

⁷⁰ http://www.radikal.com.tr/turkiye/tgden_cumhuriyetin_dagitiminin_engellenmesine_tepki-1272028

⁷¹ <http://www.birgun.net/news/view/biz-de-yazarlarimizi-terore-kurban-verdik-diyen-cumhuriyet-charlie-hebdo-karikaturlerini-yayimladi/11986>

kaydetti.⁷²

- *Haber 7* ve *A Haber*, *Charlie Hebdo*'nun bu haftaki kapağını köşesine taşıyan *Cumhuriyet* yazarları Hikmet Çetinkaya ve Ceyda Karan'a, "İslam dünyasının büyük tepkisini toplayan çizimi ise Cumhuriyet'in iki yazarı köşesinde yayınlayarak büyük bir provokasyona imza attılar." diyerek tepki gösterdi. *Yeni Akit* ise gazeteyi "gavur sözcüsü" ilan etti.⁷³ Sosyal medyadan örgütlenen bir grup da Cumhuriyet'i basmak için "etkinlik" oluşturdu.⁷⁴

- *Cumhuriyet* Genel Yayın Yönetmeni Utku Çakırözer, *Charlie Hebdo* seçkisinin iki yazarlarının köşe yazılarında yayımlanması üzerine yaptığı açıklamada, "Bu seçkiyi hazırlarken yayın ilkelerimiz ışığında toplumların inanç özgürlükleri ve dini hassasiyetlerine de özen gösterdik. *Cumhuriyet*, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da ifade özgürlüğünü savunmaya var gücüyle devam edecektir." dedi.⁷⁵

15 Ocak 2015

- *Charlie Hebdo* karikatürlerini yayınlayan Cumhuriyet gazetesinin yöneticileri ve iki yazarı hakkında soruşturma başlatıldığı ve dağıtımının polis tarafından engellendiği haberleri üzerine ABD dışişleri bakanlığı sözcülerinden Marie Harf, "Bu karikatürler hakkında tartışmalar tabii ki sadece Türkiye'ye özgü değil. Geçmişte söylediğimiz gibi, bu karikatürler hakkında oldukça hassas duygular var. Ancak ne yayınlayıp yayınlamayacağına o medya kurumu kararı kendisi vermelidir" dedi.⁷⁶

- Medya-İş Genel Başkanı Gürsel Eser, Cumhuriyet gazetesinin *Charlie Hebdo* dergisinin karikatürlerini yayımlamasına ilişkin, "Cumhuriyet gazetesini bu provokatif tutumundan dolayı kınıyoruz. Hiç kimsenin, 'basın özgürlüğü' adı altında İslam'ın kutsal değerlerine saldırma ve aşağılama hakkı yoktur" dedi.⁷⁷

- CHP Manisa Milletvekili Özgür Özel, mahkemenin yayın yasağı koyduğu MİT TIR'ları belgelerini, TBMM'de basın toplantısıyla açıkladı. Özel, yaptığı açıklamada, "Bu belgelerin hiçbiri yayın yasağı getirilecek şeyler değil. Ama ülke öyle bir karartma altında ki sanki ülke çıkarları için yasaklama yapıyor, algısı yaratılıyor." dedi.⁷⁸

- Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu'nda oylanan karar tasarısında, Aralık ayında basın organlarına yapılan baskın ve gazetecilerin tutuklanması kınandı ve Türk hükümetine "basın özgürlüğüne öncelikle saygı göstermesi" çağrısı yapıldı.⁷⁹ AP'de kabul edilen Türkiye'de basın özgürlüğü raporunda imzası bulunan, AP üyesi Richard Howitt, 14 Aralık'ta Zaman ve STV'ye yapılan baskınların ardından gazetecilerin gözaltına alınmasını hatırlatarak, "Gazetecilere yönelik sistematik baskılar var ve bu durmalı. 14 Aralık'ta tutuklananlar hakkındaki delillerin yetersizliği çok açık" dedi.⁸⁰

- Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun katıldığı Berlin'deki Körber Vakfı'nın programına vakıf davetlisi olarak katılan *Zaman* muhabiri Oktay Yaman'ın programa girişi Davutoğlu'nun korumaları tarafından engellendi. Berlin Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu Başkanı Bernd Lammel ise yaşanan olaylar ve Türkiye'de gazetecilere yapılan baskılardan duyduğu endişeleri dile getirdi ve "AB'nin vazgeçilmez vatandaşlık hakları arasında basın ve ifade özgürlüğü yer almaktadır. Türkiye'nin basın özgürlüğü endeksindeki 148'inci sırası AB yolunda bir fren takozudur." dedi.⁸¹

⁷² http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/184825/TGC_Cumhuriyet_e_baskin_sansurdur.html

⁷³ <http://haber.sol.org.tr/medya/charlie-hebdo-kapagini-kosesine-tasiyan-cumhuriyet-yazarlari-hedef-gosteriliyor-105224>

⁷⁴ <http://haber.sol.org.tr/turkiye/gericiler-cumhuriyeti-basmak-icin-etkinlik-olusturdu-105290>

⁷⁵ http://www.cumhuriyet.com.tr/video/video/184845/Utku_Cakirozer_den_Charlie_Hebdo_aciklamasi.html

⁷⁶ <http://www.diken.com.tr/abdden-cumhuriyete-destek-ne-yayinlanip-yayinlanmayacagina-gazete-karar-verir/>

⁷⁷ <http://www.aa.com.tr/tr/u/450436-cumhuriyet-gazetesinin-provokatif-tutumunu-kiniyoruz>

⁷⁸ <http://cep.hurriyet.com.tr/detay/27975634>

⁷⁹ <http://www.radikal.com.tr/dunya/avrupa-parlamentosundan-turkiyeye-basin-ozgurlugu-elistirisi-1273337>

⁸⁰ http://tr.ulak.cihan.com.tr/news/AP-Uyesi-Howitt-Gazetecilere-yonelik-sistematik-baskilar-durmali_1087-CHMTY1MTA4Ny80

⁸¹ http://tr.ulak.cihan.com.tr/news/Berlin-Gazeteciler-Cemiyeti-nden-Zaman-a-akreditasyon-engeline-sert-tepki_2061-CHMTY1MjA2MS80

- Zaman Gazetesi Genel Yayın Müdürü Ekrem Dumanlı, Türkiye'de sadece medyanın değil, tüm kesimlerin baskı altında olduğunu söyledi. Dumanlı, “Basın gemisi batıyor. Battığı zaman da sağcısı, solcusu, muhafazakarı olmayacak. Mutlak bir itaat, el öpme, etek öpme, ayakaltı öpme. Arzu edilen şey bu.” dedi.⁸²

- *Charlie Hebdo* saldırılarının ardından Pazar günü Paris'te yapılan yürüyüşe katılan liderlerden İtalya Başbakanı Matteo Renzi, gazetecilerin tutuklandığı, yayın kuruluşlarının kapatıldığı Türkiye'nin liderinin de orada yer almasının biraz sırtıttığını söyledi.⁸³

- MİT TIR'larının durdurulmasında görevli beş savcı, haklarında yürütülen soruşturma sonuçlanıncaya kadar HSYK 2. Dairesince görevlerinden uzaklaştırıldı. Açığa alınan savcılardan Aziz Takçı, “Suriye'de, Mısır'da ve Fransa'da yaşananları, Türkiye'nin maruz kaldığı terör tehdidini gördükçe, yaptığının doğru olduğunu o günden daha fazla anlıyorum” dedi.⁸⁴

- THY'nin Cumhuriyet gazetesine dağıtımını durdurmasına tepki gösteren Tarık Akan, “Bugün duydum, havayollarından gazeteyi yasaklamışlar, hiçbir şey ifade etmez. Mümkün olduğu kadar tiraj daha fazla çıkaracaktır” dedi.⁸⁵

- Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu, Cumhuriyet gazetesi dağıtım araçlarının polis tarafından aranması ile ilgili, “Gazetenin aranması açıkça basın özgürlüğüne saldırdır. İç Güvenlik Paketi çıktıktan sonra, bugünkü özgürlüğü de mumla arar hale geliriz” dedi.⁸⁶

- Avrupa Parlamentosu, Türkiye'de 14 Aralık'ta gazeteciler ve medya temsilcilerine yönelik polis baskını ve gözaltıları kınadı. AP'de oylanarak kabul edilen metinde, Türkiye, “14 Aralık tutuklamaları AB değerleriyle bağdaşmıyor” ifadelerle eleştirildi.⁸⁷

16 Ocak 2015

- Hollanda Dışişleri Bakanı Bert Koenders, Türkiye ziyareti sırasında 2006'dan bu yana Türkiye'de görev yapan ve 2012'den bu yana da Diyarbakır'da bulunan Hollandalı gazeteci Frederike Geerdink'in Diyarbakır'da gözaltına alınması⁸⁸ üzerine Türk muhataplarına bu rahatsızlığı ilettiğini ve “Geerdink hemen serbest bırakılmazsa ziyareti kesip çekip giderim” dediğini belirtti. Koenders'in tepkisi üzerine Türk makamlarının devreye girdiği ve Hollandalı gazetecinin kısa sürede serbest bırakıldığını belirtti.⁸⁹

- TGC, Meclis'e gelen iç güvenlik paketiyle ilgili yayınladığı raporunda, iç güvenlik paketinin özgürlükleri tırpanladığını belirterek, “Gözaltı sürelerinin uzatılması, valiyi cumhuriyet savcısı gibi konumlandırma, ceza kanunları dışında suç ihdas etme, polisin yetkilerinin arttırılması hukuk devletinin sona ermekte olduğunun işareti olarak değerlendirilebilecektir. Tasarı bu haliyle yasalaşmamalıdır” dedi.⁹⁰

- Türkiye gazetesi yazarı Ahmet Sağır, “Medyanın bir kısmı zıvanadan çıktı. Ben iktidar olsam bunlardan bazılarını çağırır ricada bulunurum: ‘Kardeşim ne olur bizi desteklemeyin’ derim. Adamların destekleri örtülü köstek gibi. Problem. Ortadoğu'daki bir örgüt o üslupla yayın yapar. O tonda bağırır. Bazılarının uluslararası olayları aksettirme

⁸² http://www.zaman.com.tr/gundem_ekrem-dumanli-basin-gemisi-batiyor_2271186.html

⁸³ <http://www.evrensel.net/haber/102201/davutoglundun-yuruyuse-katilmasi-biraz-siritiyordu>

⁸⁴ <http://www.cnnturk.com/haber/turkiye/mit-tirlari-sorusturmasina-5-savci-aciga-alindi>

http://www.radikal.com.tr/turkiye/o_tirlari_durduran_savci_konustu_terorizme_engel_olduk_yaptigimizin_arkasindayiz-1273044

⁸⁵ <http://www.gazetevatan.com/unlu-isimlerden-destek-ziyareti-717540-yasam/>

⁸⁶ <http://www.yurtgazetesi.com.tr/gundem/feyzioглу-acikka-basin-ozgurlugune-saldiri-h69759.html>

⁸⁷ http://www.zaman.com.tr/dunya_avrupa-parlamentosundan-cok-sert-uyari-11-rete-karsi-551-evet-oyu-ile-gazetecilere-gozalti-kinandi_2271224.html

⁸⁸ <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/27903746.asp>

⁸⁹ http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2015/01/150116_hollanda_geerdink_bakan

⁹⁰ <http://www.cihan.com.tr/caption/TGC-Ic-guvenlik-paketi-ozgurlukleri-tirpanliyor-CHMTY1MzE3My8x>

biçimi Hamas'tan, İhvan'dan farksız" dedi.⁹¹

- Gazeteciler Cemiyeti'nin *Özgürlük için Basın Projesi* Aralık ayı raporu yayınlandı. Raporda gazetecilere yönelik 14 Aralık operasyonu ile basın özgürlüğü endişelerinin arttığı kaydedildi.⁹²

17 Ocak 2015

- HDP Eş Genel Başkanı Demirtaş hükümetin *Charlie Hebdo* dergisinden bir seçki yayınlayan Cumhuriyet'i hedef almasına, Cumhuriyet yetkililerinin hakaret niyetleri olmadığını, dayanışma için yaptıklarını belirterek "Başbakan, Cumhuriyet'e olsa olsa teşekkür edebilirdi. Çünkü ortada bir hakaret, Hz. Peygamber'e saldırı yok..." diyerek tepki gösterdi.⁹³

22 Ocak 2015

- AB Komisyonu sözcüsü Maja Kocijancic, Türk yargısının bazı *tweet*lere ulaşımı engellemesine tepki gösterdi. AB, ifade hürriyetinin temel ilke olduğunu ve üyelik için uyulması gereken temel kriterlerden biri olduğunu vurguladı.⁹⁴

26 Ocak 2015

- Charlie Hebdo'ya yapılan katliamın ardından derginin çıkan son sayısından dört sayfalık bir seçki yayınlamasının üzerine saldırı girişimlerine uğrayan Cumhuriyet gazetesi yazarı Can Dündar, süreci "Kimimizin elinde silah kimimizin elinde sopayla bekledik. Ne olur ölenlerin arkasından gözyaşı dökmek yerine yaşayanlara sahip çıkalım" dedi.⁹⁵

28 Ocak 2015

- Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi Türkiye oturumunda, ABD, "Türkiye için haber medyasının ve internetin sansürlenmesi, gösteri yapma özgürlüğünü kısıtlayan kanunlar da dahil olmak üzere ifade özgürlüğü üzerinde gitgide büyüyen sınırlamalardan dolayı kaygılıyız" dedi. Almanya, "ifade ve toplanma özgürlüğünün garanti altına alınması, vicdani ret hakkının tanınması ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanması" çağrılarında bulundu. Fransa; "basının sansür, kısıtlama, akreditasyon gibi engellemeler olmadan işini yapabilmesi için uygun ortam oluşturulması", Danimarka ise "yolsuzluklarla mücadele" konusuna dikkat çekti.⁹⁶

- ABD'nin Başkenti Washington'da Türkiye'deki basın özgürlüğü üzerine ABD Kongresi ve Ulusal Basın Kulübü'nde iki farklı panel düzenlendi. AK Parti hükümetinin basın özgürlüğünün uluslararası tanımına inanmadığı dile getirilen konuşmalarda, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın akrabalık ilişkisi olan bazı kişilerin medya kuruluşlarında üst düzey yöneticilik yaptığına dikkat çekilerek, "Türkiye'nin en büyük medya patronu Erdoğan'dır." denildi.⁹⁷

29 Ocak 2015

- İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW) yayınladığı 2015 Dünya Raporu'nda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve AKP hükümetinin son on yılın "kazanımlarının altını oyduklarını, insan haklarını ve hukukun üstünlüğünü zedelediklerini" öne sürdü. HRW raporunda "Hükümet geçen yıl boyunca yargıyı yürütmenin kontrolüne almak, sosyal medyayı susturmak, medya ve internet sansürünü arttırmak ve gazetecileri yargılamak için eşi görülmemiş adımlar attı" ifadesi yer aldı. HRW'nin kıdemli Türkiye araştırmacısı Emma

⁹¹ <http://t24.com.tr/haber/turkiye-yazari-medyanin-bir-kismi-zivanadan-cikti-iktidar-olsam-bizi-desteklemeyin-kardesim-derim,283981>
<http://www.turkiyegazetesi.com.tr/ahmet-sagirli/584360.aspx>

⁹² <http://www.gazetecilercemiyeti.org.tr/18232/>

⁹³ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/187825/Demirtas_Olsa_olsa_tesekkurlu_edilir.html

⁹⁴ <http://www.bugun.com.tr/son-dakika/abden-twit-tepkisi-ifade--haberi/1453173>

⁹⁵ <http://www.birgun.net/news/view/can-dundar-cumhuriyete-saldirilar-oldugunda-elimizde-silah-ve-sopalarla-bekledik/12600>

⁹⁶ <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/28064835.asp>

⁹⁷ <http://www.bugun.com.tr/son-dakika/abddeki-basin-ozgurlugu--haberi/1462157>

Sinclair-Webb, “basının susturulmasının Türkiye vatandaşlarını yaraladığını ve ülkenin uluslararası itibarını zedelediğini” belirtti.⁹⁸

RTÜK Cezaları

1 Ocak 2015

• RTÜK “Beyaz Futbol” isimli Tv programında, futbol yorumcusu Ahmet Çakar'ın, Merkez Hakem Kurulu'nun önceki Başkanı Zekeriya Alp ile hakemler Özgür Yankaya ve Tolga Özkalfa'nın fotoğraflarının üzerine çarpı işareti koyup ekrandan gösterdiği ve Anadolu takımlarına soykırım yapıldığını söylediği için, “kişilik haklarını ihlal” ve “hedef gösterme” den Beyaz TV'ye para cezası kesti.⁹⁹

8 Ocak 2015

• RTÜK, Fox TV, Samanyolu, STV Haber, Bugün TV, Bengütürk, Halk TV kanallarına yayın sırasında gazetelerde yer alan dört bakanla ilgili yolsuzluk haberlerini okudukları ve bu konuda mahkemece verilen yayın yasağını deldikleri gerekçesiyle 20'den fazla para cezası verdi.¹⁰⁰

10 Ocak 2015

• RTÜK Başkanı Davut Dursun, gazetelerde yayınlanan dört bakanla ilgili soruşturma komisyonu haberlerini bazı TV'lerin bültenlerine taşıdıkları gerekçesiyle verdikleri cezaları değerlendirirken, “Mahkeme kararını eleştirebiliriz, beğenmeyebiliriz. Ama ortada bir mahkeme kararı varsa yokmuş gibi hareket etmek de doğru değil. Mahkeme kararına uyulmadığından dolayı Üst Kurul'un müeyyide uygulaması söz konusu” dedi.¹⁰¹

14 Ocak 2015

• RTÜK, Adana 5. Sulh Ceza Hakimliğinin, Hatay'ın Kırıkhan ilçesi ve Adana'da MİT'e ait araçların durdurulması ve aranması olayıyla ilgili yazılı, görsel ve internet medyasında her türlü yayının yapılmasının yasaklanmasına karar verdiğini duyurdu. Bunun ardından tutanakları yayımlayan tüm internet sitelerine erişimin engellenmesi için mahkeme kararı alındı.¹⁰²

Diğer Gelişmeler

2 Ocak 2015

• Anayasa Mahkemesinin gündemlerinin resmi internet sayfasında açıklanma uygulamasına son verilmesi nedeniyle açıklamada bulunan Mahkeme Başkanı Haşim Kılıç, “Mahkemenin gündeminin açıklanmasıyla birlikte, üyelerimiz üzerinde müthiş bir baskı kurulmaya çalışılıyor” dedi.¹⁰³

3 Ocak 2015

• TV EM haberlerini sunan Pınar Işık Ardor, “Erkeğin kadın haber spikerini izlemesi sakıncalıdır” diyen yazar Nurettin Yıldız'ı kınadı. Bir cinsel obje olarak ekranda bulunmadığını vurgulayan Ardor, yazarın kendisinden ve tüm kadın spikerlerden özür dilemesini istedi.¹⁰⁴

5 Ocak 2015

⁹⁸<http://www.milliyet.com.tr/-turkiye-de-ifade-ozgurlugu/siyaset/detay/2006000/default.htm>

⁹⁹ <http://www.milliyet.com.tr/rtuk-ten-beyaz-tv-ye-ahmet-cakar-gundem-1992845/>

¹⁰⁰ <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/27916063.asp>

¹⁰¹ <http://www.aa.com.tr/tr/turkiye/448010--mahkeme-karari-yokmus-gibi-hareket-edemeyiz>

¹⁰² http://www.hurriyet.com.tr/gundem/27964527.asp?utm_medium=twitter&utm_source=twitterfeed

¹⁰³ <http://www.evrensel.net/haber/101177/uyelerimiz-uzerinde-baski-kurulmaya-calisiliyor>

<http://www.sozcu.com.tr/2015/yazarlar/saygi-ozturk/hasim-kilic-tan-yilin-bombasi-697563/>

¹⁰⁴ <http://insanhaber.com/guncel/kadin-sunucu-izlemeyin-diyen-yazara-o-spiker-canli-yayinda-yanit-verdi-49629>

- Şanlıurfa ve Gaziantep merkezli, Cumhuriyet Başsavcılığının yasa dışı dinlemelere ilişkin sürdürdüğü soruşturma kapsamında Adıyaman, Kayseri, Afyonkarahisar, Batman, Bingöl, Hatay, Erzurum, Karabük, Kilis, Malatya, Tunceli, Şanlıurfa ve Gaziantep'te düzenlenen operasyonlarda 34 emniyet mensubu gözaltına alındı.¹⁰⁵

- Meclis Soruşturma komisyonunda yapılan oylama sonucunda 17-25 Aralık yolsuzluk operasyonlarında isimleri geçen İçişleri Bakanı Muammer Güler, eski Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan, eski Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış ile eski Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın Yüce Divan'da yargılanmaması yönünde karar verildi.¹⁰⁶

6 Ocak 2015

- Dört eski bakanı Yüce Divan'a sevk etmeme kararı alan komisyonda, AKP'li dokuz üyenin oyuyla, bakanların çocuklarıyla yaptıkları telefon görüşmelerine ait tapelerin imha edilmesine karar verildi. Komisyonun MHP'li üyesi Mesut Dedeoğlu, kararın komisyonda görüşmeler tam kapanırken duyurulduğunu söyledi. Dedeoğlu, “Toplantı sona ermişken son anda yolsuzluk ve rüşvet komisyonuna çağrılan bakan çocuklarıyla, tanıklıktan çekilen kişilerin telefon konuşmalarının imha edilmesine karar verildiği, başkan Hakkı Köylü tarafından açıklandı” dedi.¹⁰⁷

7 Ocak 2015

- CHP Denizli Milletvekili İlhan Cihaner, TBMM Başkanı Cemil Çiçek'e dört eski bakan hakkında kurulan Meclis Soruşturma Komisyonu'nda tapelerin imha edilecek olmasına ilişkin çıkan kararın iptal edilmesi için başvurdu. Başvurusunda, rapor Genel Kurul'da görüşülmeden “tapelerin imhası”nın Türk Ceza Kanununun 281. maddesi olan, “Suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirme” suçunu oluşturacağını belirtti.¹⁰⁸

8 Ocak 2015

- CHP'nin başvuruları ve kamuoyundaki tartışmaları dikkate alan AKP yetkilileri tapelerin imhası için CHP'nin yaptığı başvurunun Meclis Genel Kurulu'nda oylanmasının ardından yapılabileceğini belirtti. Ayrıca CHP'li komisyon üyelerine, görüşmelerin ham metin kayıtlarının yer aldığı DVD'lerin verilmediği ortaya çıktı. Komisyon Başkanı Hakkı Köylü'nün “CD'ler parçalanacak ya da yakılacak” açıklamasının kamuoyunda tartışma yaratması üzerine, Komisyon Başkanvekili Yılmaz Tunç “Yakılacak CD'ler yok” dedi.¹⁰⁹

9 Ocak 2015

- Fransa'da *Charlie Hebdo* mizah dergisine yapılan saldırı, Türkiye'deki mizah dergilerini de gündeme taşıdı. *Leman* Yazı İşleri Müdürü Zafer Aknar, İstanbul merkezli yayın noktalarında herhangi bir güvenlik olmadığını, mizahçılar olarak korku duymadıklarını çünkü küfredmediklerini, hakaret etmediklerini sadece mizah ürettiklerini söyledi. Her zaman tehdit aldıklarını belirten Aknar, “Sanal alemde bir takım kampanyalar başlattılar. ‘Bu size ders olsun’ gibi mesajlar yazılıyor, Belki medya şimdi dikkatini verdi ama biz her zaman böyle tehdit ediliyoruz...” dedi.¹¹⁰

10 Ocak 2015

- *Charlie Hebdo* katliamını düzenleyen Kouachi kardeşler için Tatvan'da, “Selam olsun Allah'ın Rusulu'nün öcünü alan Kuaşi kardeşlere. Allah şahadetinizi kabul etsin. Siz

¹⁰⁵ <http://www.aa.com.tr/tr/haberler/445090--gaziantep-te-operasyon>

¹⁰⁶ <http://www.milliyet.com.tr/4-eski-bakanla-ilgili-karar-cikti-siyaset/detay/1994483/default.htm>

¹⁰⁷ <http://www.cnnturk.com/haber/turkiye/komisyon-karar-verdi-tapeler-imha-edilecek>

¹⁰⁸ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/179317/ Tapelerin_imhasina_7_5_yil_hapis_cezasi_.html

¹⁰⁹ <http://gundem.bugun.com.tr/ak-partiden-yeni-imha-karari-haberi/1428124>

¹¹⁰ <http://www.amerikaninsesi.com/content/turk-mizah-dergileri-de-tehdit-aliyor/2591658.html>

vurunca demokrasi, biz öc alınca terörizm” yazılı pankart asıldığı iddia edildi.¹¹¹

15 Ocak 2015

- THY, *Charlie Hebdo* dergisinden karikatür seçkisine yer veren Cumhuriyet gazetesi ile ilgili dağıtım şirketine yazı göndererek, uçaklara Cumhuriyet gazetesi alınmayacağını, planlamanın buna göre yapılmasını bildirdiği ortaya çıktı. Fransa'nın resmi havayolu şirketi Air France ise yolcularına dağıtmak için 20 bin adet *Charlie Hebdo* satın aldı.¹¹²

- Demokratik Toplum Kongresi Eş Genel Başkanları Hatip Dicle ile Selma Irmak, Şırnak'ın Cizre ilçesinde arkadaşlarıyla oynadığı sırada kafasından vurularak yaşamını yitiren 12 yaşındaki Nihat Kazanhan ile ilgili olarak, “Çocuk ölümlerinin olduğu bir yerde, artık sözün bir hükmü kalmamaktadır” dedi.¹¹³

- TMSF, Turkuvaz Reklam Grup Başkanı Ümit Önal'ı Show TV yönetimine getirdi. İstanbul 4. İdare Mahkemesi geçtiğimiz günlerde Çukurova Grubu'nun başvurusu üzerine açılan davada TMSF'nin Show TV'nin Ciner Gurubu'na devri için verdiği onayı iptal etmişti.¹¹⁴ Bu arada Turkuvaz Grubu Taraf gazetesinde “havuz medyası” olduğu iddialarını reddeden bir tekezip yayınlattı.¹¹⁵

- 17 Aralık süreciyle birlikte AP'ye taşınan Türkiye'de ifade ve basın özgürlüğüne yönelik karar tasarısı oylandı. Medyada sansür ve baskıya yönelik eleştirilerin yer aldığı karar tasarısına 593 milletvekilinden 511'i 'evet', 11'i ret oyu kullandı. Türk hükümetinden, düşünce, ifade ve medya özgürlükleri, hukuk devleti, demokrasi, eşitlik ve insan hakları alanlarında reformlar yapması istendi.¹¹⁶

- Başbakan Davutoğlu, Charlie Hebdo'nun kapağında yer alan karikatüre ilişkin, “Hazreti Peygamber'e hakarete izin vermeyiz, burada bir tahrik vardır” dedi.¹¹⁷

16 Ocak 2015

- CHP'nin kültür ve sanattan sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Ercan Karakaş, “Kültür ve Sanata Uygulanan Baskı ve Sansür/2014 Raporu'nda geçen yıl Türkiye'de 135 olayda hükümet tarafından doğrudan kültür ve sanata yönelik yasaklama, baskı ve sansür uygulandığını belirtti.”¹¹⁸

- Türkiye Gazeteciler Federasyonu Genel Başkanı ve İzmir Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Atilla Sertel, tutuklanan Samanyolu Yayın Grubu Başkan Hidayet Karaca'yı Silivri'de ziyaret etmek için Adalet Bakanlığı'na başvurdu. Bakan Bekir Bozdağ, hiçbir gerekçe göstermeden bu talebi reddetti. Sertel, Karaca'nın masum olduğuna inandıklarını belirterek, “Sayın Bakan, ziyaretimizi neden reddettiğini açıklamalıdır” dedi.¹¹⁹

- Fransız mizah dergisi Charlie Hebdo'yu protesto etmek için Fatih Camii önünde toplanan kendilerini “Ensar Kardeşlik Platformu” olarak adlandıran grup, üzerinde El Kaide'nin öldürülen lideri Usame Bin Ladin ile *Charlie Hebdo* katliamını gerçekleştiren Şerif ve Said Kuaşi kardeşlerin fotoğraflarının bulunduğu ve “İfade hürriyetinizin sınırı yoksa bizim sınırsız eylem yapma hürriyetimize kendinizi hazırlayın” yazan pankartlarla eylem yaptı.¹²⁰ Kouachi kardeşler için gıyabi cenaze namazının ardından yürüyüş yapmak isteyen gruba polis izin vermedi.¹²¹

¹¹¹ <http://www.evrensel.net/haber/101834/tatvanda-tartisma-yaratan-afis-iddiasi#.VLGSCnaqP3E.twitter>

¹¹² <http://www.birgun.net/news/view/thy-cumhuriyete-ambargo-uyguladi-airfrance-dagitmak-icin-charlie-hebdo-aldi/12046>

¹¹³ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/186185/Cizre_de_yasananlar_baris_surecini_sona_erdirecek_boyutlara_yardi_.html

¹¹⁴ http://www.medyatava.com/haber/son-dakika-tmsf-show-tv-yonetimine-hangi-ismi-getirdi_118450#sthash.ZJtPsrQ.dpuf

¹¹⁵ <http://www.medyatekzip.com/atv-sabahtan-terazi-tekzip-8231h.htm>

¹¹⁶ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/dunya/186009/Avrupa_dan_Turkiye_ye_sert_sansur_uyarisi.html

¹¹⁷ <http://www.aa.com.tr/tr/u/450391-hz-peygambere-hakarete-izin-vermeyiz>

¹¹⁸ <http://grihat.com/hukümet-2014te-kultur-sanatta-135-kez-yasak-uyguladi-8475h.htm>

¹¹⁹ <http://www.cihan.com.tr/caption/Sertel-Bakan-Bozdağ-Karaca-yi-ziyarete-neden-izin-vermedigini-aciklamali-CHMTY1MzEyMC8x>

¹²⁰ <http://birgun.net/news/view/fatih-bin-ladin-ve-kuasi-kardesler-pankarti-hurriyetimize-kendinizi-hazirlayin/12095>

¹²¹ <http://www.milliyet.com.tr/fatih-camii-nde-o-teroristler-ici-gundem-1999616/>

17 Ocak 2015

• Cumhuriyet gazetesi İcra Kurulu Başkanı Akın Atalay, hükümetten birilerinin *Charlie Hebdo* dergisinden bir seçki yayımlanmadan önce Cumhuriyet'i aradığı iddiası için Twitter'da, "Birileri sayın Başbakan'ı yanıltmış mı acaba? Gazetemiz editoryal yöneticileriyle de görüştüm. Gazetemizin baskısının bitip, dağıtımına gönderildiği süreç içerisinde Hükümet, Başbakanlık ya da herhangi bir Bakanlıktan hiç kimse gazetemizi arayıp, yapılacak yayın konusunda herhangi bir hassasiyet uyarısı ya da bildirimini yapmamıştır. Böyle bir telefon almış olsaydık, saygı ve nezaket çerçevesinde gereken cevabı verirdik elbette." dedi.¹²²

• Hollanda'daki Hristiyan Demokrat Parti , MİT'e ait TIR'larla Türkiye'den Suriye'deki cihatçı örgütlere silah gönderdiğine ilişkin "gizli belgelerin" kendilerinde de bulunduğunu ve bu belgeleri hükümete ilettiklerini açıkladı.¹²³

21 Ocak 2015

• Kızılay, sanal alemde aralarında işadamı Reza Zarrab'ı eleştiren karikatürün de olduğu bazı paylaşımlarda bulunan Isparta Kan Bağış Merkezi Müdürü Dr. Şerafettin Kılınçel'i işten attı.¹²⁴

• CHP Antalya eski İl Gençlik Kolları Başkanı Eren Kurt, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Büyükşehir Belediye Başkanı Ak Partili Menderes Türel'e, *Facebook* paylaşımlarında hakaret ettiği iddiasıyla açılan davada, 14 bin 160 lira tazminat ödemeye mahkum edildi.¹²⁵

• 17 Aralık'tan sonra hükümetin hedefi haline gelen Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'na (TİB) operasyon düzenlendi. Savcılık, arasında eski TİB Başkanvekili Osman Nihat Şen ile dönemin TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Hasan Palaz'ın bulunduğu 28 kişi hakkında yakalama kararı çıkardı. 24 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların 11'i tutuklanma talebiyle mahkemeye sevk edilirken diğer gözaltında bulunan şahıslar sorgu sonrası serbest bırakıldı. Şüpheliler, aralarında Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın bulunduğu 31 devlet yetkilisinin kriptolu telefonlarını 363 kez yasadışı dinlemekle suçlanıyor.¹²⁶

22 Ocak 2015

• Hakkında yakalama kararı çıkarılan eski TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Hasan Palaz, "İstenilen 'böcek' raporunu vermediğim için öç alınıyor. Kriptolu telefonları da MİT Müsteşarı Hakan Fidan ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'nın teknoloji danışmanı Mustafa Varank'a sorun" dedi.¹²⁷

26 Ocak 2015

• Gölbaşı Cumhuriyet Başsavcılığı, sosyal paylaşım sitesi *Facebook*'ta İslam peygamberi Muhammed'e hakaret içerdiği iddia edilen paylaşımlarla ilgili soruşturma başlattı. Gölbaşı Sulh Ceza Nöbetçi Hakimliği, soruşturma kapsamında, *Facebook*'taki, Muhammed peygambere hakaret içerdiği öne sürülen sayfalara erişimin engellenmesine hükmetti.¹²⁸

27 Ocak 2015

• Uluslararası Holokost (Soykırım) Anma Günü'nde, Dışişleri Bakanlığı'nca yapılan açıklamada, başta Yahudiler olmak üzere Holokost'a uğrayıp hayatını kaybeden milyonlarca masum insanı saygıyla anarak, yakınlarına başsağlığı dilendi. İnsanlık tarihinin en karanlık sayfalarından birini teşkil eden Holokost'tan herkesin ders almasının temenni edildiği, böyle

¹²² http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/187997/Birileri_Basbakan_i_yaniltti_mi_html

¹²³ http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2015/01/150117_hollanda_mit_silah

¹²⁴ <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/28017789.asp>

¹²⁵ <http://www.aksam.com.tr/siyaset/cumhurbaskani-erdogana-hakarete-tazminat/haber-374796>

¹²⁶ <http://www.evrensel.net/haber/102673/yasa-disi-dinleme-iddiasıyla-gozaltina-alinan-15-kisi-serbest-birakildi>

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/191677/TiB_e_kripto_operasyonu.html

¹²⁷ http://www.zaman.com.tr/gundem_hasan-palaz-istedikleri-bocek-raporunu-vermedigim-icin-oc-aliyorlar_2272588.html

¹²⁸ <http://haber.sol.org.tr/medya/muhammede-hakaret-etti-gi-oc-surulul-facefacebook-sayfalarina-engelleme-karari-106153>

bir vahşetin bir daha yaşanmaması için birlikte hareket edilmesinin gerekliliğinin vurgulandı. Holokost Anma Günü'nün 70'inci yıl dönümü vesilesiyle ilk kez Ankara'da Bilkent Üniversitesi'nde TBMM Başkanı Çiçek'in katılımıyla etkinlik gerçekleştirileceği belirtildi.¹²⁹

28 Ocak 2015

- Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakereci Volkan Bozkır, “yanlış fotoğraf” nedeniyle Türkiye'nin Avrupa'daki imajının zedelendiğini ancak bu imajı düzelttiklerini söyledi. Yanlış fotoğrafın ana unsurlarından birinin basın özgürlüğü konusu olduğunu söyleyen Bozkır, “En çok eleştirilen konu Türkiye'de basın özgürlüğü. Bu eleştirilere dayanak olan, imajı en çok zedeleyen 'tutuklu gazeteciler' meselesi de gerçeği yansıtmıyor. Halihazırda tutuklu olan yedi kişi gazetecilikten değil adam öldürme, bombalama, suikast gibi suçlamalardan ceza evinde” dedi.¹³⁰

- Gülsün Bilgehan, Avrupa Konseyi'nin Eşitlik ve Ayrımcılıkla Mücadele Komisyonu'nun başkanlığına seçildi. Bilgehan'ın ilk işlerinden biri, Eşitlik ve Ayrımcılıkla Mücadele Komisyonu bünyesinde kurulan “Nefrete Karşı Milletvekilleri İttifakı” olacak.¹³¹

- “Dünden Bugüne Türk Basınının Özgürlük Sorunu” konulu toplantıda TGC Önceki Onur Kurulu Başkanlarından Hıfzı Topuz Cumhuriyet gazetesinin *Charlie Hebdo* karikatürlerini yayınladığı diye başına gelenleri düşünün. Devlet, Cumhuriyet'e doğrudan doğruya müdahale ediyor mu? Etmiyor ama hedef gösteriyor. Cumhuriyet'i gericiyle yağma etsin diye ortam hazırlıyor.” dedi.¹³²

- Türkiye'yi Başbakan Yardımcısı ve Hükümet Sözcüsü Bülent Arınç'ın temsil ettiği BM İnsan Hakları Konseyi Türkiye Oturumu'nda, birçok ülke Türkiye'yi insan hakları konularında eleştirdi. ABD'li temsilci, “Haber medyasının ve internetin sansürlenmesi, gösteri yapma özgürlüğünü kısıtlayan kanunlar da dahil olmak üzere ifade özgürlüğü üzerinde gitgide büyüyen sınırlamalardan dolayı kaygılıyız.” dedi. Almanya ise, ifade ve toplanma özgürlüğünün garanti altına alınması, vicdani ret hakkının tanınması ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanması çağrılarında bulundu. Fransa; basının sansür, kısıtlama, akreditasyon gibi engellemeler olmadan işini yapabilmesi için uygun ortam oluşturulması gerektiğini söyledi.¹³³

30 Ocak 2015

- Gazeteci Daniel Dombey, Financial Times'da yayınlanan haberinde, Türkiye'de *Twitter*'in bazı gazetecilerin hesaplarına erişimi engellememesi nedeniyle Türk hükümetinin *Twitter*'a erişimi engelleyen bir yasa üzerinde çalıştığını iddia etti.¹³⁴

- Cumhuriyet gazetesinin sahibi olan Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu, gazetenin yayın yönetimini değiştirme kararı aldı. Gazetenin Genel Yayın Yönetmeni ve İcra Kurulu üyesi Utku Çakırözer bu görevlerden alındı. Gazetenin İcra Kurulu Başkanı Akın Atalay tarafından yapılan açıklamada, kararın, gazete yönetimindeki “uyumsuzluk ve anlaşmazlıklar” üzerine alındığını belirtti. Genel Yayın Koordinatörü Murat Sabuncu ve Yazı İşleri Müdürü Ayşe Yıldırım Başlangıç'ın istifaları da kabul edildi.¹³⁵

31 Ocak 2015

- AİHM tarafından açıklanan 2014 yılı istatistik bilgilerine göre, Türkiye'nin en çok

¹²⁹ <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/28060915.asp> ve <http://www.bugun.com.tr/son-dakika/uluslararası-holokost-anma-gunu-haberi/1459940>

¹³⁰ <http://cep.hurriyet.com.tr/detay/28064848>

¹³¹ <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/28064504.asp>

¹³² <http://www.gazeteciler.com/gundem/holdinglesen-medya-ozgurlugunu-iktidara-teslim-etti-84461h.html>

¹³³ <http://www.radikal.com.tr/turkiye/birlesmis-milletlerde-turkiyeye-elistiri-bombardimani-1281460>

¹³⁴ http://www.bbc.co.uk/turkey/haberler/2015/01/150129_ft_internet

¹³⁵ http://www.bbc.co.uk/turkey/haberler/2015/01/150130_cumhuriyet ve <http://t24.com.tr/haber/utku-cakirozer-cumhuriyet-yayin-yonetmenliginden-alindi,285500>

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin özgürlük ve güvenlik hakkını garanti altına alan 5. maddesini ihlal ettiği belirlendi. Ayrıca AİHM 2014'te, Avrupa Konseyi üyesi 47 ülkeyle ilgili ifade özgürlüğünün ihlal edildiği 47 karar açıkladı. Bu 47 ihlalin 24'ü Türkiye aleyhine açılan davalarda çıktı. Bu da hakkında en fazla ifade özgürlüğü ihlali açıklanan ülke konumunda olduğunu gösterdi.¹³⁶

¹³⁶ <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/28088716.asp?noMobile=true>

Olumlu Gelişmeler

2 Ocak 2015

• AYM, TİB'e dört saat içinde internet sitesi kapatma yetkisi veren düzenlemenin de dahil olduğu, 2 Ekim'de yürürlüğe giren Torba Yasa'nın maddelerinden dördünü iptal ederek ikisi hakkında yürütmeyi durdurma kararı verdi. AYM, verdiği iptal kararlarını “Kamu düzeni, hukukun dışlandığı yerde daha çok bozulur”, “hak ve özgürlüklerin ölçsüz şekilde sınırlandırılması tehlike yaratır” gibi gerekçelere dayandırdı.¹³⁷

7 Ocak 2015

• Türkiye'den Hollanda'ya dönerken Atatürk Havalimanı'ndan gözaltına alındıktan sonra mahkemeye sevk edilen Hollandalı gazeteci Mehmet Ülger daha sonra serbest bırakıldı. Ülger “Fusun Erdoğan duruşmasında fotoğraf çektiğim gerekçesiyle gözaltına alındım. Oysa daha önce ifade vermişim.” dedi.¹³⁸

9 Ocak 2015

• CHP İstanbul Milletvekili Umut Oran, TBMM Başkanlığı'na verdiği soru önergesiyle Türkiye'de ünlü mizah dergileri Leman ve Penguen'e yönelik tehditleri siyaset gündemine taşıdı. Oran, Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun yanıtlanması istemiyle verdiği önergede, *Twitter*'da ki bazı mesajlardaki ölüm tehditlerinden örnekler verdi.¹³⁹

13 Ocak 2015

• Gezi Direnişi sırasında 1 Haziran 2013'te Antalya'nın Çallı kavşağında düzenlenen eylemlere katıldıkları için haklarında dava açılan 13 çocuk hakkında “Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet” suçlarından beraat kararı verildi.¹⁴⁰

15 Ocak 2015

• THY, *Charlie Hebdo* seçkisi yayınladığı nedeniyle uçaklarında dağıtmadığı Cumhuriyet gazetesini gelen tepkiler üzerine geri adım atarak yeniden dağıtmaya başladı.¹⁴¹

• Yeniköy Panayia Rum Ortodoks Kilisesi ve Mektebi Vakfı'nın yürütücülüğünü üstlendiği AB destekli “Sosyal Medya ve Gayrimüslim Azınlıklar” projesi kapsamında azınlıkların sosyal medya kullanımı araştırılacak. Proje kapsamında ayrıca “Azınlıkların toplumla bütünleşmesinde sosyal medyanın rolü nedir? Azınlıklar bu alanda kendilerini ifade ederken ne gibi engellerle karşılaşılıyorlar? Türkiye'de sosyal medyada ayrımcılık ve nefret söylemine karşı yaptırımlar yeterli mi?” gibi sorular hakkında da araştırmalar yapılacak.¹⁴²

16 Ocak 2015

• 17 ve 25 Aralık operasyonları sonrası hırsızlık ve yolsuzlukların üstünün örtülmesini “adalet.org” adlı sitede yazdığı yazıyla eleştiren ve savcılara ”hakaret” ettiği gerekçesiyle mahkemelik olan hakim Sevgi Övüç beraat etti.¹⁴³

• İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi Görsel İletişim Tasarım Bölümü'nde okuyan D.Ö., 2011 yılında bitirme tezi olarak arkadaşı E.Ş.U. ile birlikte üniversitenin Santral İstanbul Kampusu'nda porno film çekti. “The Porn Project” adlı filmin bir gazetede haber olması üzerine, üniversite yönetimi iki öğrenci için suç duyurusunda bulundu. İki öğrencinin “müstehcenlik” suçundan dört yıl hapis cezası istemiyle yargılandıkları davada,

¹³⁷ <http://www.taraf.com.tr/politika/eyyy-hukümet-bu-karari-iyi-oku/#>

¹³⁸ http://www.bianet.org/bianet/medya/161355-hollandalı-gazeteci-ulger-in-gozaltina-alinmasina-gazeteci-orgutleri-tepkili?bia_source=rss&utm_content=buffer09864&utm_medium=social&utm_source=twitter.com&utm_campaign=buffer

¹³⁹ <http://www.amerikaninsesi.com/content/turk-mizah-dergileri-de-tehdit-aliyor/2591658.html>

¹⁴⁰ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/184209/4_cocuga_Gezi_cezasi.html

¹⁴¹ <http://ilerihaber.org/thy-geri-adim-atti-cumhuriyet-yeniden-bankolarda/8714/>

¹⁴² [http://www.salom.com.tr/haber-93757-sosyal_medya_ve_azinliklar_projesinin_starti_verildi.html](http://www.salom.com.tr/haber-93757-sosyal-medya_ve_azinliklar_projesinin_starti_verildi.html)

¹⁴³ <http://www.diken.com.tr/yolsuzluk-sorusturmalarinin-ortbas-edilmesini-cestiren-hakime-beraat-ozgurluk-ekmekten-onemli/>

isnat edilen müstehcenlik suçunun unsurları oluşmadığı gerekçesiyle beraat kararı verildi.¹⁴⁴

22 Ocak 2015

- Hollandalı gazeteci Mehmet Ülger, “ses ve görüntüleri yetkisiz kayda almak” suçlamasıyla altı ay hapis istemiyle yargılandığı davada beraat etti. Ülger, MLKP örgütü üyesi oldukları gerekçesiyle 21 kişinin yargılandığı davanın duruşmasında fotoğraf çektiği iddiasıyla yargılanıyordu.¹⁴⁵

23 Ocak 2015

- Taksim'deki Gezi Parkı olaylarına ilişkin olarak, çoğunluğu üniversite öğrencisi 56 sanığın, “Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etmek” suçundan yargılandığı davada bütün sanıkların beraatine karar verildi.¹⁴⁶

- Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi (AKPM) Genel Kurulu'nda da Türk basınına yönelik son dönemde artan baskılar görüşülecek. Hırvat parlamenter Gvozden Srecko Flego'nun hazırladığı “Avrupa’da medya özgürlüğünün korunması” başlıklı raporun taslağına göre, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın medya patronlarını arayıp baskı yapması da gündeme gelecek.¹⁴⁷

24 Ocak 2015

- Avukat Onur Can Keskin, Prof. Dr. Yaman Akdeniz ile Yrd. Doç. Dr. Kerem Altıparmak, erişim yasağı uygulamalarından dolayı ve “insan haklarını ihlallerinden vazgeçmesi” için *Twitter*'a ihtarname çekerek uyarıda bulundu. İhtarnamede, “*Twitter* hesapları hakkında verilen ve şirketiniz tarafından sorgusuzca uygulanan engelleme kararları, basın hürriyetinin açık ihlali haline dönüşmüştür.” denildi.¹⁴⁸

28 Ocak 2015

- Geçen yılki insan hakları ve özgürlükler raporunda Türkiye'yi “özgür olmayan ülkeler” kategorisinde gösteren *Freedom House* örgütü, bu sene basın özgürlüğü raporunda “kısmen özgür” kategorisinde tuttu. Türkiye'deki basın özgürlüğü problemlerinin devam ettiğine dikkat çekilen raporda, Türkiye'den Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın “otoriter eğilimlerine” vurgu yapıldı.¹⁴⁹

Değerlendirme

Ülkenin en üst yargı organı olan Anayasa Mahkemesi Başkanı'nın, üyelerinin siyasi baskı altına alındıklarını, Yargıtay Başkanı'nın Yargıtay'ın kurumsal bağımsızlığını ortadan kaldırdığını kamuoyu ile paylaşmalarını, ülkedeki yargı bağımsızlığının durumunu sergilemesi açısından yorumlanma ihtiyacı duyulmayan acı bir gerçeği vurgulamaktadır.

Özgürlüklerin korunması açısından son zamanlarda önemli rol oynayan AYM'nin Ocak ayında; Ekim ayında torba yasayla TİB başkanına dört saat içinde internet sitesi kapatma yetkisi veren düzenlemeyi iptal etmesi ve iptal gerekçesindeki “Kamu düzeni, hukukun dışlandığı yerde daha çok bozulur”, “Hak ve özgürlüklerin ölçsüz şekilde sınırlandırılması tehlike yaratır” açıklamaları AYM'nin niye baskı altına alınmaya çalışıldığını açıklamaktadır.

Yargıtay Başkanı'nın Yargıtay Yasası'nda yapılan son değişikliklerle “Yargıtay'ın kurumsal bağımsızlığını ortadan kaldırdığı” ve “yüksek mahkemenin faaliyetleri HSYK'nın faaliyetlerine bağlı hale getirildiği” uyarısı da raporda dikkatle not edildi.

Hesap verilebilirlik ve şeffaflık demokratik yönetimde hukukun üstünlüğü ve fikir ve

¹⁴⁴ <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1031127-porno-bitirme-tezine-beraat>

¹⁴⁵ <http://www.milliyet.com.tr/hollandali-gazeteci-mehmet-ulger-beraat-istanbul-yerelhaber-583059/>

¹⁴⁶ <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1034263-gezi-davasinda-56-kisiye-beraat>

¹⁴⁷ http://www.zaman.com.tr/dunya_medya-patronlarina-baski-akpm-raporunda_2272966.html

¹⁴⁸ <http://www.birgun.net/news/view/twittera-ihhtar-cekildi/12498>

¹⁴⁹ <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/28071203.asp>

basın özgürlüğü gibi temel unsurlardır. Haklarında ciddi iddialar bulunan dört eski bakan hakkında üç muhalefet partisinin itirazına rağmen siyasi dayanışma ruhu içerisinde TBMM’de yapılan oylamada “yargılanmalarına gerek yok” kararı verilmesi hem adaletin tecellisini, hem de eğer iddialar varit değilse suçlanan bakanların aklanmasını engellemiştir. Tüm iddiaların ve ortaya konan kanıtların kamuoyundan saklanma çabalarına rağmen, TBMM başkanlığının bu dosyaları “yargılamaya gerek yok” kararından sonra olsa da parlamenterlerin erişimine açması olumlu bir gelişme olarak görülebilir.

Her ne şekilde olursa olsun gazetecinin habere ve halkın bilgilenme hakkına engel, ifade ve basın özgürlüğüyle dolayısıyla demokrasiyle bağdaşmaz. TİB başkanına internet erişim yasağı uygulama yetkisinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş olmasına rağmen, tekrar TBMM’de konu edilmesi ve birçok gazetecinin sosyal medya hesaplarına uygulanan engeller, yasaklamalar kabul edilemez.

Paris’te basın ve ifade özgürlüğüne yönelik toplu kırım nefret söyleminin ne kadar ciddi sonuçlar doğurabileceğini sergilemiştir. İnsanların kutsallarına saygı esas olmakla birlikte ifade ve basın özgürlüğü de demokrasinin ön şartıdır. Paris katliamına karşı geliştirilen uluslararası basın ve ifade özgürlüğü dayanışmasında Türkiye’nin başbakan düzeyinde yer alması taktir toplarken, benzer dayanışma maksatlı *Charlie Hebdo* kapak sayfaları seçkisini yayımlayan *Cumhuriyet*’e karşı “kışkırtıcılık yapma” suçlamasında bulunmak, gerekli korumayı gecikerek ve yetersiz düzeyde sağlamak yakışıksız olmuştur. Nefret söyleminin, ötekileştirmenin tehdit ve saldırıları cesaretlendirdiği Paris’te bir kez daha görülmüşken sorumlu mevkide olanların daha duyarlı olmalarını beklemek gerekir.

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ’ın Fetullah Gülen için “Humeyni gibi dönecekti” cümlesiyle Fethullah Gülen ile İran devrimi lideri Ayetullah Humeyni arasında benzerlik kurması Gülen Cemaati karşıtı “Paralel” operasyona meşruiyet kazandırma çabası olarak da yorumlandı.¹⁵⁰ Önceki aylarda olduğu gibi “Paralel” karşıtı operasyonlara ocak ayında da devam edildi.

Devlet ve/veya milletin bir tehditle karşılaşması durumunda iktidarda olanların ülke ve halkı savunacak meşru tedbirler alması doğal olduğu kadar vazifedir de. Ancak, iktidar sahiplerince bir grubun hedef gösterilmesi ötekileştirilmesi çabaları da korku ikliminin koyulaşmasına sebep olmaktadır. Daha önce Ergeneokon adı altında aysın sivil asker toplumun bir kesimini, ardından gezi eylemcilerini ve bunlara destek olanları, şimdi de paralel yapı adı altında çoğunluğu emniyet mensubu onlarca kamu görevlisi gözaltına alınması, arzu edilen fikir boylamında olmayan kanaat önderlerinin baskı altında tutulması¹⁵¹ ve ötekileştirilmesi adalet önünde eşitlik, serbest toplum, özgür irade, fikir hürriyeti, çok sesli toplum kavramlarıyla bağdaşmamıştır. Nefret söylemi, ötekileştirme, ayrımcılık ve hedef gösterme ciddi demokrasi ve insanlık suçlarıdır.

Uğur Mumcu, Muammer Aksoy, Bahriye Üçok, Ümit Kaftancıoğlu, Cavit Orhan Tütengil, Onat Kutlar ve Ahmet Taner Kışlalı gibi yazarlarını teröre kurban veren Türk basın ve düşün dünyasının büyük bir çoğunluğu *Charlie Hebdo* kanlı saldırısıyla Fransız meslektaşlarıyla empati kurup, olayı sert şekilde kınadı.

“Cibali Karakolu” gibi Türk tiyatro tarihinde önemli yer tutan bir oyun üzerinden haftalarca sansür olup olmadığı tartışılması durumun vahametini sergilemiştir.¹⁵² “Sansür var” demenin bile sansürlenmeye çalışılması, yolsuzluk haberlerinin yayınlanmasının cezai yaptırımlarla karşılaşması tabii ki kabul edilebilir durumlar değildir.¹⁵³

Gösteri ve yürüyüş yapma ifade özgürlüğünün temel öğelerindedir. Bu hakkın

¹⁵⁰ <http://www.dunya.com/Fethullah-Gulen-haberleri/>

¹⁵¹ http://www.zaman.com.tr/gundem_eser-karakasin-stardaki-yazilarina-son-verdiler_2269417.html

¹⁵² <http://www.tiyatrodunyasi.com/haberdetay.asp?haberno=7655>

¹⁵³ <http://www.tiyatrodunyasi.com/haberdetay.asp?haberno=7654>

Anayasa Mahkemesi önünde bile engellenmeye çalışılması, şiddet içermeyen gösteri hakkının tazyikli su, biber gazı ve orantısız devlet gücü şiddetiyle baskılanması ne demokrasiyle ne de demokrasinin temel direklerinden ifade özgürlüğü ve hukukun üstünlüğü ilkeleriyle bağdaşmamıştır. ¹⁵⁴ 12 yaşında çocukların kafalarına kurşun veya gaz bombası kapsülü isabet ederek hayatlarını kaybetmesi, sakat kalması “normal adi olay”¹⁵⁵ olarak nitelendirilemez. Nitelendirilirse bunun adı demokrasi olmaz.

Yerli ve yabancı basın mensuplarına yönelik “terörist” muamelesi uygulama alışkanlığı devam etmektedir. Sekiz yıldan bu yana Türkiye’de görev yapan Hollandalı gazeteci Frederike Geerdink’in “terörist olduğu şüphesiyle”¹⁵⁶ evine baskın yapılması ve saatlerce emniyette sorgulanması Türkiye’de basının “özgür ortamının” teyidi olmuştur. Gerekçe ne olursa olsun gazetecilerin özgür çalışma ortamını olumsuz etkileyen hiçbir uygulamanın kabul edilmesi mümkün değildir, çünkü özgür toplum, ancak özgür çalışan gazetecilerle var olabilir. Medya kuruluşlarına ve gazetecilere yapılan baskınların ve gazetecilerin gözaltına alınmaları kabul edilemez.¹⁵⁷

Ana muhalefet partisinin raporunda iktidar partisinin “12 Eylül darbesi öncesi ve sonrasını aratmayacak düzeyde baskıcı bir rejimin halkın üzerine çökelediği” ve “AKP’li olmayan herkesten intikam alınmıştır. Bu intikam ve hesaplaşma, Türkiye’yi karanlık bir yıla mahkûm ettiği gibi AKP’nin dikta rejimi kurma hevesinin de ispatı olmuştur”¹⁵⁸ kanısı, üzerinde ciddi olarak durulması gereken bir tehlikeyi işaret etmektedir.

TBMM gündeminde olan iç güvenlik gerekçesiyle hazırlanan torba yasada önümüzdeki ayların önemli gündem maddesi olacaktır.

¹⁵⁴ http://www.zaman.com.tr/gundem_aym-onunde-hak-arayisina-tomali-ve-gazli-mudahale_2268900.html

¹⁵⁵ <http://www.kanald.com.tr/ana-haber-bulteni/ozel-klipler/12-yasindaki-nihat-kazanhan-hayatini-kaybetti>

¹⁵⁶ <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/27903746.asp>

¹⁵⁷ <http://www.gazetecilercemiyeti.org.tr/calisan-gazeteciler-gununde-cemiyetimizde-bulustuk/> ve <http://24saatgazetesi.com/haber-16294-Ozgur-toplum-ancak-ozgur-calisan-gazetecilerle-var-olabilir.html>

¹⁵⁸ http://www.zaman.com.tr/politika_turkiye-basini-ozgur-olmayan-ulkeler-sinifinda_2268939.html